Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 112 (13907) | 1975 оной майн 14, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ РХОВНО СОВЕДҮҮДЭЙ НГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ НГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ ОМИССИНУУДТА

ЭЭМЭЛ БЭШЭГ

гуулиин хэдэ хэдэн округуудһаа бидэнние союзна бликануудай Верховно Соведүүдэй депутадуудта адууд болгожо дэбжүүлһэн тухай мэдээсэһэн, тэ-гутуудта һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхые гуйһан те-ммануud болон бэшэгүүдые бидэнэр, КПСС-эй Цент-Комитедэй гэшүүд, предприятинуудай, колхозуу-созуудай, эмхи зургаануудай, һургуулинуудай, частьнуудай коллективүүдһээ, тэрэшэлэн һунгаг-һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүдһээ байнабди.

эние союзна республикануудай Верховно Соведүү-депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлһэн хүдэлмэ-, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэри-, алба хаагшад, армиин ба флодой сэрэгшэдтэ, һунгагшадта үнэн зүрхэнэй баяр, баясхалан хүргэ-Бидэндэ үзүүлэгдэһэн ехэ хүндэ ба этигэл найда-манай агууехэ ленинскэ партида үзүүлэгдэһэн найдабари гэжэ, партиин дотоодын ба гадаадын ыые бүхы арад зоной дэмжэдэг байһанай, 1975 аабаринуудые, бүхы табан жэлые дүүргэхэ ба дүүргэхэ, социалис Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал-албаруулха, бэхижүүлхын тула бүтээдэг ажалдаа амжалтануудые туйлажа, Советскэ Союзай Комму-партиин болохоёо байгаа XXV съездые тэмдэглэхэ манай ороной ажалшадай шууд шидэнхэй байһанай болоно гэжэ тоолонобди.

гуулиин нэгэл округто бидэнэй тус бүриин һунгаг-байһан тула, союзна республикануудай Верховно үүдэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин иимэ окру-һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыемнай КПСС-эй Цент-Комитет бидэндэ һанамжалан дурадхаа гэбэл:

ежнев Л. И. Бауманска һунгуулиин округ, Москва РСФСР.
ндропов Ю. В. — Новомосковско һунгуулиин округ, ска область, РСФСР.
ечко А. А. — Пролетарска һунгуулиин округ, Рос-а-Дону хото, РСФСР
шин В. В. — Вешняковско һунгуулиин округ, ва хото, РСФСР
мыко А. А. — Калининградска һунгуулиин округ, овско область, РСФСР
риленко А. П. — Политехническэ һунгуулиин ок-Ленинград хото, РСФСР
сыгин А. Н. — Фрунзенска һунгуулиин округ, ва хото, РСФСР
лаков Ф. Д. — Нижнеломовско һунгуулиин округ, енскэ область, РСФСР
наев Д. А. — Баканасска һунгуулиин округ, Алма-област, Казахай ССР
зуров К. Т. — Василеостровско һунгуулиин округ, нград хото, РСФСР
льше А. Я. — Краснооктябрьска һунгуулиин округ, град хото, РСФСР
дгорный Н. В. — Ленинградска һунгуулиин округ, ва хото, РСФСР
лянский Д. С. — Павловска һунгуулиин округ, ий хизаар, РСФСР
слов М. А. — Автозаводской һунгуулиин округ, ятти хото, Куйбышевска область, РСФСР
рбицкий В. В. — Баглейскэ һунгуулиин округ, опетровско область, Украинын ССР
ичев П. Н. — Ленинскэ һунгуулиин округ, Яро-ь хото, РСФСР
шеров П. М. — Ленинскэ һунгуулиин округ, к хото, Белоруссиин ССР
номарев Б. Н. — Заводской һунгуулиин округ, тов хото, РСФСР
шидов Ш. Р. — Пахтаабадска һунгуулиин округ, жанска область, Узбегэй ССР
манов Г. В. — Ломоносовско һунгуулиин округ, нградска область, РСФСР
ломенцев М. С. — Миасска һунгуулиин округ, бинска область, РСФСР
тинов Д. Ф. — Ковровско һунгуулиин округ, Вла-рска область, РСФСР
лгих В. И. — Новолипецкэ һунгуулиин округ, Ли-хото, РСФСР
питонов И. В. — Подольско городской һунгуулиин Московско область, РСФСР
тушев К. Ф. — Георгиу-Дежскэ һунгуулиин округ, ежско область, РСФСР

юзна республикануудай Верховно Соведүүдэй депу-удта кандидадуудые бүридхэлдэ абахадаа, энэ бэшэ-документ болгон хараада абахыень һунгуулиин тус окружной комиссинуудые гуйнабди.

ев Л. И.	Мазуров К. Т.	Пономарёв Б. Н.
ов Ю. В.	Пельше А. Я.	Рашидов Ш. Р.
А. А.	Подгорный Н. В.	Романов Г. В.
н В. В.	Полянский Д. С.	Соломенцев М. С.
ко А. А.	Суслов М. А.	Устинов Д. Ф.
енко А. П.	Щербицкий В. В.	Долгих В. И.
ин А. Н.	Демичев П. Н.	Капитонов И. В.
в Ф. Д.	Машеров П. М.	Катушев К. Ф.
Д. А.		

75 оной майн 12.

АГРОТЕХНИЧЕСКЭ ДЭЭДЭ ХЭМЖЭЭНДЭ

Тоорын колхозой тарлашад сагай уларилай хэды хүйтэншье һаа, хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэрийе шадамаар бэрхээр эрхилжэ байна. Тиимэһээ тэдэнэр аймагай ажахынуудһаа эгээн түрүүн шэниисэ тарижа эхилээ һэн. Энэ ажахын механизаторнууд таряалан дээрэхи али нэгэн хүдэлмэри хэхээр мэргэжэһэн байна. Энэнь һайшаалтай. Жэшээнь, Ринчин Манзархановай хүтэлбэрилдэг Тоорын отделениин тракторна бригадын механизаторнууд Сэрэн Будаевич Мурдонов, Дэбшэн Лойсонович Гыргенов гэгшэд газар хахалхаар мэргэжэнхэй. «Т-40» түхэлэй тракторaар 7,5 гектар хахалха халаанайнгаа даабарийе тэдэнэр 160—180 процент дүүргэнэд. Эдэ нүхэдэй хэһэн ажалайнь шанар һайн байдаг. Залуу механизаторнууд Даша-Нима Саргаев Нанзат Хомогоров хоёр культиваци хэдэг. Залуу хүбүүд оролдосотойгоор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг гэжэ суурханхай. Бултадаа халаанайнгаа даабарийе 130—140 процент дүүргэнэ.

Таряаланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулгаар мэргэжэһэн трактористнар Иван Сундуевич Матуев, Сергей Дарижапович Даргаев гэгшэд культиваци хэгдэһэн газарта аммиагай уһа оруулна. «Восточные Саяны» колхозой уралан нарижуулагша Дагба Онгорович Манзуровай бүтээһэн агрегадта адли түхеэрэлгэ эндэ хэрэглэгдэнэ. Халаан соо 20 гектарай орондо 28—30 гектар таряалан үтэгжүүлэгдэнэ.

— Иван Матуев Аврам бидэ хоёрто аммиагай уһа зөөнэ — гэжэ Сергей Даргаев хөөрэнэ. — Халаандаа 25—30 гектар газар үтэгжүүлнэбди.

— Гектар бүридэ хэды шэнээн аммиагай уһан оруулагданаб?

— Гурбаад центнер иимэ үтэгжүүлгэ оруулагдана, — гэжэ Сергей харюусаба. — Баатар Матуев Петр Шобоев хоёр катогоор хүрьһэ тэгшэлжэ үгэнэ.

Дээрэ дурсагдаһан гурбан янзын ажалай дүүргэгдэһэн хойно колхозой суута механизатор Лопсон Будаевич Мурдонов ороohоной (шэниисын, үгышье һаа горохой гү, али обёосойшье) үрэһэнтэй суг үрил болгогдоһон холимол минеральна үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ оруулна. Ингэжэ гектар бүридэ 30—35 килограмм минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа.

— Иимээр элдүүрилэгдэһэн, үтэгжүүлэгдэһэн газарай гектар бүриһөө зуун пүүд шэниисэ абтангүй яахаб даа, — гэжэ энэ отделениин механизатор Иван Матуев хөөрэнэ.

Гансашье Тоорын бэшэ, харин энэ колхозой гурбан отделениин таряашад иимэ арга хэрэглэнэ. Ажахын механизаторнууд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэрийе эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ намар эртэ хүйтэрөөшье һаань тэдэнэр 1800 гаран гектар намарай паар хахалһан байгаа. Тиигэжэ тарилга сэхэ хэхээр бэлэн газар ехэтэй байба бшуу.

Дээрэ дурсагдаһан отделенинүүдэй механизаторнууд майн 10-да эртынгээ тарилга дүүргээ, тэрэ тоодо 197 гектар горох, 800-гаад гектар шэниисэ таригдаа. Шанаагай отделениин таряашадта туһалхаар Тоорынхид гараба. Юундэб гэхэдэ, Шанаагай таряалан хадалиг, ара газарайхи аад, орой болотор хүрьһэн гэдэгүй байшоо ха юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бүхы таряалан дээгүүр ябажа, таряашадтайнь хөөрэлдэһэн байнабди. Механизатор, мэргэжэлтэн бүхэн баян ургаса абаха гэжэ оролдоно. Жэшээнь, Шанаагай отделениин агроном Петр Нимбуевич Янданов ехэ һонирхолтой, һайшаажа дэмжэмээр туршалга хэжэ байна. Эндэ 134 гектарта горох тарихадаа хахадыень шэниисэтэй, бэшыень обёостой холиһон байха юм.

— Горохые амяарынь тарихада, эдеэндэ дарагдажа газарта унаад, ороohоо ехээр гээнэ, — гэжэ мэргэжэлтэн хөөрэнэ. — Харин шэниисэтэй гү, али обёостой холижо тариһан горох эдеэгээ хүсөөшье һаа, шэниисынгээ һолоомондо аһалдаад, газарта унангүй байдаг ха юм. Иимэ арга хэрэглэжэ, гектар бүриһөө 5—6 центнер, ехэ ороohо абаха байнабди.

Энэ колхозой таряашад ажалайнгаа амжалтаар урмашанхай. 1974 ондо үйлэдбэринингөө бүхы һалбарида амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствые, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар, 5600 түхэригөөр һаяхан тэдэнэр шагнагдаа. Гүрэндэ һү худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые апрелиин 6-да дүүргээ.

— Ажал хэрэгнай-урашатай һайн ябуулагдана, — гэжэ Зуун Моринной отделениин эрхим механизатор Николай Михайлович Дорофеев хөөрэнэ. — Хабарайнгаа тарилгые майн 15-да дүүргэхэ бэзэбди. Колхозоороо гектар бүриһөө 15 центнер ороohо хуряажа абаха гэһэн уялгала лаб дүүргэхэбди. Таряаланшье һайнаар элдүүрилэгдэнэ, минеральна үтэгжүүлгэ горитой оруулагдана. Бүхы хүдэлмэри эрхим шанартайгаар хэгдэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашад зорилгодоо заабол хүрэжэ шадаха гэжэ һанагдана.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүү механизатор **С. Б. Мурдонов** түлишэ трактортаа эюулжэ байна. Шанаагай отделениин агроном **П. П. Янданов Л. Молокшонова А. Саргаева** (комсомолой гэшүүд) хоёртой горох шэниисын холисо минеральна үтэгжүүлгэтэй суглань хүрьһэндэ хэжэ байна.

К. ГАБАЕВАЙ фотонууд.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР П. Б. МАЛАКШИНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, сүүдэй органуудта олон жэлэй туршада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Зэдын аймагай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ Петр Борисович **Малакшиновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной майн 14.

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ габшагай алхам

ГЕРОЙ— ХОТОНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Эхэ оронаймнай ниислэл — Москва хотын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан вахтаар герой-городуудай хүндэлэлэй ажалай вахтанууд дүүргэгдэбэ.

Герой-городууд Ленинград, Киев, Минск, Севастополь, Керчь, Новороссийск, Волгоград, Одессэ, Москва, Герой-хэрэм Брестдэ зорюулагдаһан арба-арбан хоногой ажалай вахтанууд манай локомотив-вагон заһабарилгын заводто үнгэргэгдөө.

Агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха, вахтануудай үедэ габшагайгаар ажаллаха гэжэ хүдэлмэришэд шиидээд, ажалай вахтада жагсаһан байна. Һаяхан эдэ вахтын түгэсхэлэй үрэ дүнгүүд согсолон гаргагдаба.

Энэ мүрысөөнэй дүримүүдэй ёһоор түрүү гурбан һуури олгогдохо, түрүү һуури эзэлэгшэдтэ дурасхаалта вымпелнүүд, Хүндэлэлэй грамотанууд, мүнгэн шангууд барюулагдаха байгаа.

Таба һарын туршада үнгэргэдэһэн вахтын үрэ дүнгүүдээр шэрэм шудхалгын цехэй коллектив шалгаржа гараа. Локомотив мөөрнүүдэй цех 2-дохи, вагон хабсаралгын цех 3-дахи һуури эзэлбэ. Эдэ коллективүүд дурасхаалта вымпел, Хүндэлэлэй грамота, мүнгэн шанда хүртөө.

З. РОНСКАЯ,
ЛВРЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэ.

ДҮРБЭ ҺАРЫН ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭГДЭЭ

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай коллектив табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ социалис мүрысөөндэ оролсожо, урдаа тодорхой зорилго табиһан юм. Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха жэлэй түсэбые декабриин 28 болотор дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 1 миллион түхэригэй продукци худалдаха, 1 миллион баанха консервэ, 50 тонно колбаса үйлэдбэрилхэ, 100 мянган түхэригэй хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргаха гэжэ социалис уялга доторoo хараалханхай. Шэнэ арга хэрэглэһэнэй, алмалта, арьбалалтын гурим нарянаар сахиһанай ашаар түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй олзо доход оруулха гэжэ хараалагдаһан байна.

Абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө мүрысөөн комбинадай бүхы завод, цехүүдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Комбинадай коллектив агууехэ Илалтын 30 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ шиидээд, дүрбэн һарынгаа даабарийе бүхы дээрэнь үлүүлэн дүүргээ. Комбинадай арбан бригада энэ мүрысөөндэ эрхимлэжэ, табан һарынгаа даабарийе майн 9-нэй үдэр болотор дүүргээд, һайндэрые угтаа.

Консервнэ заводой Е. Н. Зоринагай, консервэ хайрсагуудта ябталдаг Н. А. Горбуновагай, колбаса хэхэ гэдэһэ бэлдэдэг З. С. Корузевагай, теплоцехэй А. Н. Паршуковой, холодильна цехэй Н. А. Акуловай даадаг бригаданууд социалис мүрысөөндэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө «эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ байһан түрүүшүүл һайндэрэй урдахана урмашуулагдаа. Мяха һанһаань һалгаагша А. Ф. Домостой, түмэр баанхануудые хэгшэ В. Д. Бурчина, колбаса хэгшэ А. В. Шалтанец, субпродуктнуудые илгагша А. А. Шурыгина болон бусад зарим үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо.

Завод, цехүүдэй дундаһаа үдэ-хөөбэриин цехэй коллектив һайн үрэ дүн туйлаһан байна. Энэ коллектив комбинат доторoo эгээл түрүүлэн жэлэй дүрбэн һарын даабарийе дүүргээд, түсэбһөө гадуур горитой ехэ продукци бүтээн гаргаһан юм. Колбаса, консервэ хэдэг заводуудай колективүүд дүрбэ һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээ. Арад зоной хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг, пүбуу үүсэлдэг, малай гэдэһэ сэбэрлэдэг цехүүдэй коллективүүд социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна.

Комбинадай коллектив дүрбэн һарынгаа даабариһаа гадуур 100 гаран тонно колбаса, 900 мянган баанха консервэ үйлэдбэрилэн гаргаа. Түгэсхэхы жэлэй, мүн бүхы табан жэлэй түсэбые коло үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн коллектив арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлнэ. Энэ жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо ажалай бүтээсые 10 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ хараалаа.

С. АЮШЕЕВА.

АЛМАЛТА, АРЬБАЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 5 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаха уялга абаһан байгаа. Электровозой машинистнууд, халаанай дежурнанууд, диспетчернүүд, түмэр замай бүхы хүдэлмэрилэгшэд алмалта, арьбалалтын түлөө тэмсэлдэ оролсожо, уялгаа дүүргэхэ хэрэгтэ арга боломжонуудаа зорюулаа.

Энэ мүрысөөнэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгүүд һаяхан согсолон гаргагдаһан байна. Кварталай туршада 4.968.463 киловатт-час электрын элшэ хүсэн алмагдаа. Арьбалагдаһан энэ элшэ хүсэн хэрэглэгдэжэ, Слюдянка станциһаа Петровск-Забайкальск станци хүрэтэр ашаанай 496 поезд ябуулагдаһан байна.

Алмалта, арьбалалта туйлаха хэрэгтэ бүхы түмэр замшад хабаадалсаа. Поезднуудые аян замдань ябуулха албантай холбоотой бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын оролдолгоор иимэ ехэ алмалта туйлагдаба.

Поезднуудта ехэ ашаа тээхэ, аян замдань зогсоон һаатуулангүйгөөр ябуулха арга боломжонууд хэрэглэгдээ. Харин энэ тэмсэлдэ локомотивна бригадануудай дүүргэһэн үүргэ бүришье ехэ. Тэдэнэр аян замдаа мордон гараха бүреэ электрын элшэ хүсэ алмаха гэжэ оролдоно.

Локомотивна бригаданууд ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол арга халан абалсана. Участогуудта ябахадаа электрын элшэ хүсэ алмаха түрүү онол арга нэбтэрүүлжэ байна.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ОЦИАЛИС ДЕМОКРАТИИН БОДОТО БЭЕЛЭЛ

на, автономито рес-ликануудай Верховно Со-эй, нютагуудтахи адай депутадуудай дэй ээлжээтэ һун-июниин 15-да боло-һунгуулиин кампани орон доторнай бүгэдэ политическэ, ажа-бжэлтын оршон бай-үнгэржэ байна. Совет партиин XXIV ын шиидхэбэринүүдые дээрэнь амжалтатай-бэелүүлхын, 1975 оной түсэбтэ юһэдэхи табан даабаринуудые бол-онь урид дүүргэхын шармайн тэмсэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин эй шиидхэбэринүүд, Союзай Коммунис н ээлжээтэ XXV зарлаха тухай тогтоол адай зохёон байгуул-бхи үүсхэл бадаруу-Совет хүнүүд Комму-партиин, Совет гүрэнэй ын болон дотоодын ые бэелүүлхын тула льна Комитедэй тэ-Политбюрогой, КПСС-ЦК-гай Генеральна секрэ-нүхэр Л. И. Брежне-илдэг ажал ябуул-нэн зүрхэнһөө һайшаа-.

амшаг ойе — Эсэгэ хамгаалгын Агууехэ совет арадай туйла-Илалтын 30 жэлэй ойе ороной ажалшад түү-ехэ удха шанартай болгон, баяр баяс-гаар тэмдэглэбэ.

15 союзна республи-20 автономито республикын Верховно Соведүүдтэ, нютагуудай 50 мянга гаран Соведүүдтэ, тэрэ тоодо 6 хизаарай, 120 областиин Соведүүдтэ, 8 автономито областиин Соведүүдтэ, 10 национальна округой окружной Соведүүдтэ, 3.003 районно, 2.006 городской, хотонуудтахи 558 районно, 44 мянга гаран сельскэ ба поселково Соведүүдтэ һунгалта үнгэргэгдэхэ байна.

Союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй 3.104 округ, автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй — 3.155 округ, нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй һунгалта үнгэргэхын тула һунгуулиин 2.210 мянга гаран округ эмхидхэгдэн байгуулагдаа.

Союзна, автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин түбэй комиссинууд, хизаарнуудай, областьнуудай, национальна округуудай окружной, районно, городской, сельскэ ба поселково Соведүүдэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин комиссинууд һунгалта үнгэргэхэ тухай дүримүүдээр тогтоогдоһон болзорто эмхидхэгдээд, эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ, мүн һунгуулиин окружной комиссинууд баталагдаад, хүдэлжэ байна. Дүн хамта һунгуулиин 2 миллионһоо үлүү комисси байгуулагдаа. Ниитын эмхинүүдэй, ажалшадай бүлгэмүүдэй ба коллективүүдэй 7.849 мянган түлөөлэгшэд тэдэнэй бүридэлдэ ороно.

Комиссинуудай гэшүүдэй 63-һаа дээшэ процентнь — хүдэлмэришэд ба колхознигууд, 66 процентнь — партийнабэшэ хүнүүд, 47 процентнь — эхэнэрнүүд. Комиссинуудай гэшүүдэй 24,5 процентнь — залуушуул, эдэнэй 15,5 процентнь — ВЛКСМ-эй гэшүүд. Һунгуулиин комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй 64,4 процентнь — хүдэлмэришэд ба колхознигууд.

Республикануудай гүрэнэй засагай дээдын зургаануудай депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ ажалшадай коллективүүдэй суглаанууд Коммунис партиие, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые совет хүнүүдэй нягтаар тойрон жагсалгын, үгэеэ бүрин ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн байна. Нүхэд Л. И. Брежневые, Ю. В. Андроповые, А. А. Гречкые, В. В. Гришинние, А. А. Громыкые, А. П. Кириленкые, А. Н. Косыгинние, Ф. Д. Кулаковые, Д. А. Кунаевые, К. Т. Мазуровые, А. Я. Пельшиние, Н. В. Подгорные, Д. С. Полянскиние, М. А. Сусловые, В. В. Щербицкиие, П. Н. Демичевые, П. М. Машеровые, Б. Н. Пономаревые, Ш. Р. Рашидовые, Г. В. Романовые, М. С. Соломенцевые, Д. Ф. Устиновые, В. И. Долгихые, И. В. Капитоновые, К. Ф. Катушевые депутадуудта кандидадуудаар ажалшад хамагһаа түрүүлэн нэрлээ. Түрүү хүдэлмэришэд ба колхознигууд, арадай ажахын һалбаринуудай мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэд, партийна, совет, профсоюзай, комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, эрдэм наукын, соёл культурын ажал ябуулагшад, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгэй алба хаагшад депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Предприятинуудай, колхозууд ба совхозуудай эмхи зургаануудай, организацинуудай коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд хаа хаанагүй болижо, союзна, автономито республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэгшэдые — коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй эрхим түлөөлэгшэдые нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ. Нютагуудтахи Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ эхилээ. Һунгуулиин участогуудые, һунгуулиин участково комиссинуудые эмхидхэлгэ, һунгагшадай списогүүдые табилга дүүрэжэ байна.

Республикануудай Верховно Соведүүдые, нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдые һунгаха тухай дүримүүдэй үндэһөөр һунгалтада бэлэдхэл хэгдэжэ байна гээд һунгуулиин кампаниин ябаса тухай союзна, автономито республикануудһаа ороһон мэдээнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН ЛИВИИН АРАБ РЕСПУБЛИКАДА

ТРИПОЛИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй уряалаар, майн 12-то албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. А. Н. Косыгинние үдэшэжэ ябалсаха тушаалтад тэрээнтэй хамта ерээ.

СССР-эй ба ЛАР-ай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ А. Н. Косыгинние Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, Премьер-Министр Абдель Салам Джеллуд, ЛАР-ай экономикын министр Джадалла Азуз Тальхи болон бусад тушаалтад, Ливиин олониитын түлөөлэгшэд угтаба.

СССР-һээ ЛАР-та байдаг элшэн сайд И. Н. Якушин угталсаа.

СССР-эй ба ЛАР-ай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэбэ.

А. Н. Косыгин, А. С. Джеллуд хүндэлэлэй харуулай жагсаалай урдуур ябаба.

А. Н. Косыгин, тэрэниие үдэшэжэ ябалсаһан хүнүүд эдээндэ бэлдэгдэһэн байра тээшэ шэглэн аэродром дээрэһээ дабшаа.

СОВЕТ-ЛИВИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

ТРИПОЛИ. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Ливиин Араб Республикын Революционно командованиин Соведэй гэшүүн, Премьер-Министр Абдель Салам Джеллудай хоорондын хөөрэлдөөнүүд майн 12-ой үдын хойно эндэ эхилээ.

Политическэ hуралсал

ПРОПАГАНДИСТЫН ШАДАБАРИ

«Бурятцелинстрой» трестын 697-дохи ПМК-гай барилгын материалнуудай участогай хүдэлмэришэд Надежда Семеновна Убонова тухай магтаалай үгэнүүдые хэлэдэг юм. Тэрэ Гусиноозерско участогай ахалагша экономистаар ажаллана, мүн пропагандистын хүндэтэ уялга дүүргэнэ.

Надежда Семеновна — дүй дүршэлтэй пропагандист юм. Тэрэ олон жэлэй туршада энэ партийна даалгабаряа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Мүнөө жэлдэ Надежда Семеновна экономическа hургуулиин пропагандист байна. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо тус предприятиин политическэ hуралсалда ябагшадай тоо олошороо. Шагнагшадай олонхинь техникум дүүргэhэн залуушуул юм.

Тус предприятиин политическэ hуралсалда ябагшад үнгэрэгшэ жэлдэ капитализмын ба социализмын политэкономи программын ёhoop шудалжа дүүргэhэн байгаа. Ушар тиимэhээ мүнөө жэлдэ тэдэнэр экономическа асуудалнуудые шудалха талаар дүүрэн бэлэдхэлтэй болоhон байна. Пропагандист Убоновагай хүтэлбэри доро шагнагшад конспект табидаг, марксизм-ленинизмын зохёолнуудые гүнзэгыгөөр шудалдаг, нэмэлтэ литература хэрэглэдэг болоhон байгаа.

Тус hургуулиин хэшээлнүүд идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ, hурагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэрдэг байна. Жэшээлхэдэ, «Продукциин шанарые hайжаруулха тухай» гэhэн асуудалаар пропагандист Убоновагай хэшээл hонирхолтойгоор үнгэрбэ. Участогай мастернууд В. Ф. Аверин, Т. М. Костюнина, Л. Н. Корунина болон бусад хэшээл дээрэ үгэ хэлэхэдээ, предприятидаа шанарай түлөө яажа тэмсэдэг тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ. Модо отололгын цехэй ахалагша мастер Татьяна Ивановна Костюнина шанар hайнтай продукци гаргаха талаар хүдэлмэреэ яажа эмхидхэhэн тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ дээдэ шанарай продукци оройдоо 64 процент болодог hаа, мүнөө жэлдэ 74 процентдэ хүрэнхэй. Экономическа асуудалнуудые хэшээл дээрээ шудалдаг болоhоной ашаар нөөсэ арга боломжонуудаа hайнаар хэрэглэдэг боложо байнхай. Хэрбээ haяхан болотор модо хюрөөдэхэдэ гарадаг голодоhон хаягдадаг байгаа hаа, мүнөө тэрээнhээ плитанууд хэгдэдэг болоо. Энээнэй ашаар предприяти жэлдээ 16 мянган түхэриг мүнгэ алмаха байна. Предприятиин хүдэлмэришэд бага гаргашатайгаар hайн шанарай продукци ехээр гаргаха гэжэ оролдоно гээд үгэ хэлэгшэдhээ мэдэжэ абабабди.

Пропагандист Убонова программын ёhoop материалнуудаа шудалдаг байбашье, зарим темэнүүдтэнь творческо ёhoop хандана. Жэшээлхэдэ, «Социалис мүрысөөн ба үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэ» гэhэн темые түсэбэй ёhoop апрель hарада шудалха ёhотой байгаа. 1974 оной социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые январь hарада гаргадаг, 1975 оной социалис уялгануудые январь hарада баталан абалагые хараадаа абан, энэ темые январь hарада шудалhан байна.

Шагнагшад В. И. Ленинэй «Мүрысөөе яажа эмхидхэхэб» гэhэн статьяе шудалhан байна. Гэхэтэй хамта, «Социалис мүрысөө саашадаа улам hайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые, СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые шудалха асуудалда хэшээлдэ ехэ анхарал хандуулhан байна.

Пропагандист ба шагнагшад социалис уялгануудай хэр зэргэ дүүргэгдэхэ байhые экономическа талаhаань хаража, тоололожо үзэдэг. Экономическа hургуулида ябагшад дотоодын арга боломжонуудые тоололожо үзөөд, 1975 онойнгоо түсэб декабриин 26-да дүүргэхэ гэhэн дурадхал оруулhан байгаа. Барилгын материалнуудай участогай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад экономическа hургуулиин шагнагшадай дурадхалые дэмжэhэн юм.

Надежда Семеновна экономистаар ажаллана. Теоретическэ ямаршье асуудал тайлбарилхадаа, ажабайдалhаа, бригада ба участогуудай бодото хүдэлмэриие харуулhан элдэб янзын тоонуудые шадамар бэрхээр абажа харуулдаг. Тиихэдээ пропагандист участогай, бүхы колонныহ ажал ябуулгын дутуу дундануудые харуулhан тоонуудhаа тобшолол хэхэ арга шагнагшадтаа олгодог заншалтай. Ушар тиимэhээ Надежда Семеновнагай хэшээлдэ хэрэглэhэн тоо, баримтанууд хододоо hонирхол үүсхэдэг байна.

Пропагандист Н. С. Убонова шагнагшын харюунуудта ехэ анхарал хандуулна. Хэрбээ шагнагша ямар нэгэ темэ ойлгоогүй гэжэ мэдээ hаа, тэрэ дарыдань тупалдаг, тодорхой асуудалнуудые табижа, зүб тобшолол хэхэ hабагшыень олгодог юм. Надежда Семеновнагай шагнагшад нийтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэй олонхинь агитатор, политинформатор, арадай хинагша болонхой.

Надежда Семеновна хэшээл бүхэндөө hайнаар бэлэдэг. Газетэ болон журналнууд сооhoo абтаhан hонирхолтой баримтануудые хэрэглэхэhээ гадна, аймагайнгаа, өөрынгөө коллективэй ажабайдалhаа шагнагшадые hонирхуулмаар тоо, баримтануудые хэрэглэнэ. Пропагандист хэшээл бүриндөө КПСС-эй XXIV съездын болон бусад шухала материалнуудые хэрэглэдэг байна. Тэрээнhээ гадуур Надежда Семеновна хэшээл дээрэ ямар асуудал байхаб гэжэ уридшалан тухайлдаг, тэдэ асуудалнуудтань харюунуудые бэлдэдэг. Пропагандистын конспект хэмжээгээрээ бага, гэбэшье эдэ гол хубинуудынь гүнзэгы удхатайгаар бэшэгдэhэн байдаг. Тэрэшэлэн харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые хэшээлдээ үргэнөөр хэрэглэдэг ,зантай, удаадахи семинарта бэлдэхэ асуудалнууд дурадхагдадаг.

Пропагандист шагнагшадтайгаа хамта коллективэй соохи ажал хэрэгээ шэнжэлхы шэглэлтэйгээр хаража үзэдэг, тиихэдээ хүн бүхэнэй эдэбхи үүсхэлтэ ажалhаа коллективэй хамтын дүнгүүд дулдыдаха юм гэжэ ойлгодог байна.

Политическэ hуралсалаа hайнаар ударидадаг пропагандист Н. С. Убоновагай ашаар 697-дохи ПМК-гай барилгын материалнуудай Гусиноозерско участогай коллективэй ажал хэрэг урагшатай: участогай хүдэлмэришэдэй харюусалга дээшэлээ, шалтаггүйгөөр ажалhaa хүлижэхэ ябадал үсөөрөө, үйлэдбэрилдэг продукциин шанар hайжараа. Март hарынгаа түсэб тус участок 108 процент дүүргээ.

Пропагандист Н. С. Убонова партийна даалгабаряа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, хамтын ажалда хубитаяа сэхээр оруулна.

В. ТЮРИНА,
КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша.

ҺҮНЭЙ ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

Һүүлэй жэлнүүдтэ hүнэй шанар hайжаруулха талаар Прибайкалиин аймагта горитой ажал ябуулагдадаг болоо. Тиин нёдондо жэлэй сентябрь hараhaa эхилжэ, эндэхи ажахынууд haahан hүеэ шэнэ ГОСТ-ын эрилтын ёhoop гүрэндэ тушаадаг болоо. Тиигэжэ мүнөө тус аймагай фермэнүүдтэ гансашье hүнэй шанар дээшэлээ бэшэ, мүн ариг сэбэр наринаар сахигдана.

Тэрэшэлэн haалиин 4 фермэдэ үнеэ аhaxa электро-түхеэрэлгэнүүд, hү хүргэхэ, сэбэрлэхэ тусхай 8 холодильник шэнээр тодхогдоо. Тиигэжэ аймаг дотор 10 гүүртэдэ үнеэ haaxa агрегат хүдэлгэгдэдэг болобо. Гадна 11 фермэдэ hүнэй шанар тодорхойлхо лаборатори байгуулагдаа.

Иимэ шэнэ гуримда ороходоо урид хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха ба шанарыень хинан шалгаха аймагай инспекци хүдөө ажахын управленитэй хамта түсгаар зүблөө үнгэргэжэ, hүеэ ГОСТ-ын шэнэ эрилтэдэ хүрэмөөр тушааха тухай хэлсээ hэн.

Эдэ бүхы хүдэлмэри ябуулhанай ашаар hүнэй шанар эли мэдэгдэхээр hайжараа. Түсхайлан хэлэбэл, нёдондоной сентябрь hарада тушаагдаhан hүнэй 73 процентнь ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ байгаа haa, байгша оной март hарын 20 хоногой туршада тушаагдаhан hүнэйнь 3 процент нэгэдэхи, 56 процентнь хоёрдохи сортоор абтаа. Иигээд эрэхэлээрээ шэнэ ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэмэ шанартай hү тушааха талаар фермэнүүдэй коллективүүд ехэ оролдолго гаргана гэжэ тэмдэглэлтэй.

Һаагдаhан hүнэй шанар дээшэлүүлхэ талаар «Зырянский» совхозой гүүртэнүүдэй коллективүүд пилээд амжалтатай. Юуб гэхэдэ, тус ажахын фермэнүүд нёдондоной сентябрь hарада тушаагдаhан hүнэйнь 69 процент ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэхэгүй шанартай байбал, байгша оной март hарын hүүлшын 20 хоногой туршада иимэ сэгнэлтэтэй hүнэйнь 38 процент хүрэтэр бага болоо. Энээнэй ашаар Зырянскиин гүүртын тушааhaн hүнэй тонно бүхэниинь 229 түхэригэй сэнтэйгээр абтаа гэхэ гү, али тонно бүридэ 17 түхэриг ехэ түлөөри абаа бшуу.

Һааhиин гүүртэнүүдэй зэдыа оньhожоруулагдабашье, ГОСТ-ын эрилтэдэ хүрэхөөр бэшэ, муу шанартай hүн ехээр тушаагдаhан зандаа. Ушарынь хадаа аймагай ажахынууд ГОСТ-ын шэнэ эрилтэдэ хүрэмөөр hайн шанартай hү гүрэндэ тушаахын орондо гашалангир ехэтэй, муухай болгогдоhон hү ехээр тушаана. Жэшээлбэл, энэ шэнэ эрилтые хүсэндөө ороhон сагhaa хойшо аймагай ажахынууд оройдоол 116 центнер hү нэгэдэхи сортын шанартайгаар бэлэдхэлэй пунктда эльгээгээ. Тиигэжэ муу шанартай hү тушаахадаа, тус ажахынууд тонно hүнэй түлөө 39 түхэриг хиидэ алдана гээшэ. Хэрбээ бүхы hүеэ нэгэдэхи сортын шанартайгаар тушаабал, тонно бүхэнөө 240 түхэриг сэнтэйгээр оруулха бэлэй.

Гэхэтэй хамта «Прибайкальский» совхозой, «Прибайкалец» колхозой hү haалиин фермэнүүд энэ жэлэй гурбан hapa соо нэгэшье килограмм hү 1-дэхи сортоор тушаагаагүй, энээнhээ боложо, ехэ олзоёо алдаа гээшэ. Иимэ муу шанартай hү тушаадагай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, олонхи фермэдэ үнеэ haадаг агрегадуудые, холодильнигуудые, hү сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүдые haланаар хэрэглэдэг байна. Жэшээнь, «Прибайкалец» колхозой Турунтаевай фермэдэ үнеэ haадаг 2 агрегат бии. Тэрэнэйнь оройдоол ганса машинань хүдэлгэгдэнэ. Бэшэниинь эбдэрхэй, жэбэ жоохо болошонхой хэбтэнэ. Холодильник ба hү сэбэрлэдэг нэгэ түхеэрэлгэ Зырянскиин фермэдэ хүдэлгэгдэнэ. Бэшэ холодильник, түхеэрэлгэнүүдынь дүүрэнээр хэрэглэгдэжэ шадагданагүй. Иимэ шалтагаанhaа боложо, олон ажахынууд эхэнхи hүеэ 2-дохи, 3-дахи сортоор тушаана. Олохон фермэнүүдтэ ветеринарно-санитарна гурим hулаар сахигдана. Һаалиин үнеэдэй дэлэн, бэень шэбхэ шабааhанда зэвүүргадашанхай байна. Үнеэд саг соогоо сэбэрлэгдэнэгүй. Үнеэ haадаг машинанууд болон hүнэй амhартануудынь хүсэд hайнаар угаагданагүй, дезинфекцишье хэгдэнэгүй. Һаалишадшье өөhэдөө ариг сэбэрые сахинагүй. Муухан халаад үмдэжэрхёод, гараашье hайса угаангүй үнеэгээ haадаг баримтанууд бahал дайралдана.

Һүнэй шанарай зэргээр haалишадта салин түлэхэ гээшэ миид хооhон: хөөрэлдөөн болоод үнгэрөө. Турунтаевай тоhоной заводто ажахынуудай тушааhaн hүн сортын ёhoop илган абтанагүй. Эдэ дурдагдаhан дутуу дундануудые богони болзор соо усадхажа, сэбэр hайхан hү гүрэндэ тушаажа байхын тула шэнэ ГОСТ-ын эрилтэнүүдые ажахынуудта мүнөөнhөө нэбтэрүүлхэ гээшэ республикымнай колхоз, совхозуудай зооветеринарна мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй гол зорилго болохо ёhотой.

Л. ПЕТИНОВ,
хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ ба шанарай талаар гүрэнэй ахамад инспекторэй орлогшо.

БАРИЛГАШАДАЙ ДУНДА ХҮНДЭТЭЙ

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Клавдия Афанасьевна Соркалын эрхим түрүү ажал хэрэг тухай үнинhөөл хойшо дууладаг hэм. Тэрээнтэй хэдэ дахин уулзажа хөөрэлдэhэншье хүм. Һаяхан Кабанскын аймагаар ябахадаа, 590-дэхи оньhожоруулагдамал нүүдэл колоннын конторододо орожо гараа hэм.

— Клавдия Афанасьевна Соркалын хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив hайн шанартайгаар барилга хэжэ, социалис мүрысөөндэ эрхим лэжэ ябаhaap. 24 мянган гахайн багтаха оньhожоруулагдамал байрын барилга дээрэ мүнөө хүдэлнэ, — гэжэ 590-дэхи оньhожоруулагдамал нүүдэл колоннын профсоюзай организациин комитедэй түрүүлэгшэ П. В. Толстиков хэлэжэ байгаа hэн. Клавдия Афанасьевна Соркало гушаад шахуу жэл барилгада хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоhон хүн юм. Һүүлэй арбаад шахуу жэл соо 22 хүнhөө бүридэhэн бригадые хүтэлбэрилжэ ябана. Иимэ олон хүдэлмэришэдые дахуулжа, hайн шанартайгаар барилга хэхэ гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ юм ааб даа. Бригадынгаа гэшүүн бүхэниие өөрыгөө шэнги hайнаар мэдэхэ хэрэгтэй ха юм. Хэндэ ямар ажал даалгажа үгэхэеэ hайса шэншэжэ үзэхэ ёhотой болоогдоно.

Юуб гэхэдэ, тудаhан лэ хүдэлмэришэн шабараар гэрэй үhээ жэлжэжэ шадахагүй байна ха юм. Гэрэй пол, сонхын рамануудые шэрдэхэнь тиимэшье бэлэн бэшэ юм. Дүй дүршэлтэй, оролдосотой бэрхэ хүдэлмэришэд лэ энэ ажал hайнаар, түргэнөөр хэжэ шададаг бшуу.

Бригадын үнинэй гэшүүн Мария Лукьяновна Разумейко мүнөө 5-дахи разрядтай юм. Ямаршье ажал хэхэдээ, тэрэнээ эрхим шанартайгаар бүтээжэ шададаг. Мүнөө бригадын 6 хүдэлмэришэн 5-дахи разрядтай, 7-ниинь 4-дэхи, бэшэниинь 3-дахи разрядтай байха юм. Клавдия Афанасьевна Соркало залуу хүдэлмэришэ басагадаа зүбөөр хүмүүжүүлхэ, мэргэжэл шадабариень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулдаг.

Клавдия Афанасьевна, Мария Лукьяновна гэгшэд гушаад шахуу жэл хамтадаа барилга дээрэ хүдэлнэ. Эдэ хоёр Кабанскын аймагай хүдөө нютагуудта, hуурин, поселогуудта нилээд олон барилга хэhэн байха юм. Үнгэрhэн жэлэй дүнгөөр Мария Лукьяновна Разумейкодэ Кабанскын аймагай эрхим мэргэжэлтэн гэhэн нэрэ соло олгогдоhон байха юм. Иимэ ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана.

Хорин дүрбэн мянган гахайн багтаха оньhожоруулагдамал байрын барилга дээрэ үдэрэй тэн багта хүрэжэ ерэбэбди. Шулуугаар баригдаhан хэдэн олон корпусууд жэрылдэнэ. Гахайнуудые адуулха 13 корпус эндэ баригдаха юм. Тэрэнэй 8-ниинь баригдаад байна.

Ажал хэрэгтээ бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа, оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ байдаг иимэрхүү барилгаша эхэнэрнүүд республика соомнай олон ааб даа. Теэд Клавдия Афанасьевна Соркало үгэ зугаагаараа, налгай дарууу аяг зангаараа тэдэнэй дундаhaa онсо шалгарaад лэ байдаг. Барилгын шанарые hайжаруулха тухай hанал бодолоо сэхэ руунь нюун нөөнгүйгөөр хөөрэдэг. Тиимэ хөөрэлдөө гаргаха эрхэтэйшье хүн ха юм. Тимлюйн цементын, асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдэй заводуудые барилсаhан намтартай. Клавдия Афанасьевна Соркало сад-яслинуудые, hургуулинуудай, байрын гэрнүүдые Кабанскын аймагта барилсаhан хүн юм.

Гэрэй дотор талын ажал хэхэнь харюусалгатай юм. Шулуун ханануудые эрхим шанартайгаар штукатуодаха, шала шэрдэхэ хэрэгтэй болоогдоно. Гүрэнэй комисси Клавдия Афанасьевна Соркалын даадаг бригадын хүдэлмэришэдэй хэhэн ажалые үндэрөөр сэгнэдэг, эрхим сэгнэлтэ табидаг болоо.

— Һайн шанартайгаар барилга хэхэнь хүдэлмэришэдhөөл дулдыдана. Тиимэ хайша хэрэгээр ажалдаа хандадаг хүдэлмэришэдтэй шанаар тэмсэнэбди. Мүнөө сагта муу шанартайгаар барилга хэхэ гээшэ эшхэбтэр бэшэ гү? — гэжэ К. А. Соркало хэлэн байгаа hэн.

Бэрхээр хүдэлдэг, нүхэдэйнгөө дунда ходо магтаалтай ябадаг хүнэй иигэжэ хэлэхэнь буруу бэшэ юм ааб даа. Нээрээшье, шанарай түлөө үдэр бүхэндэ тэмсэжэ байгаагүй hаа, ямар тиимэ биратай барилга хэгдэхэб даа. Энэ олондо мэдээжэ бэшэ гү? К. А. Соркалын бригадын хүдэлмэришэдтэ мүнөө эгээл харюусалгатай ажал даалгагдана. Шэнээр баригдажа байгаа гахайн байрын дотор талын хүдэлмэриие К. А. Соркалын бригадын барилгашад хэхэ юм.

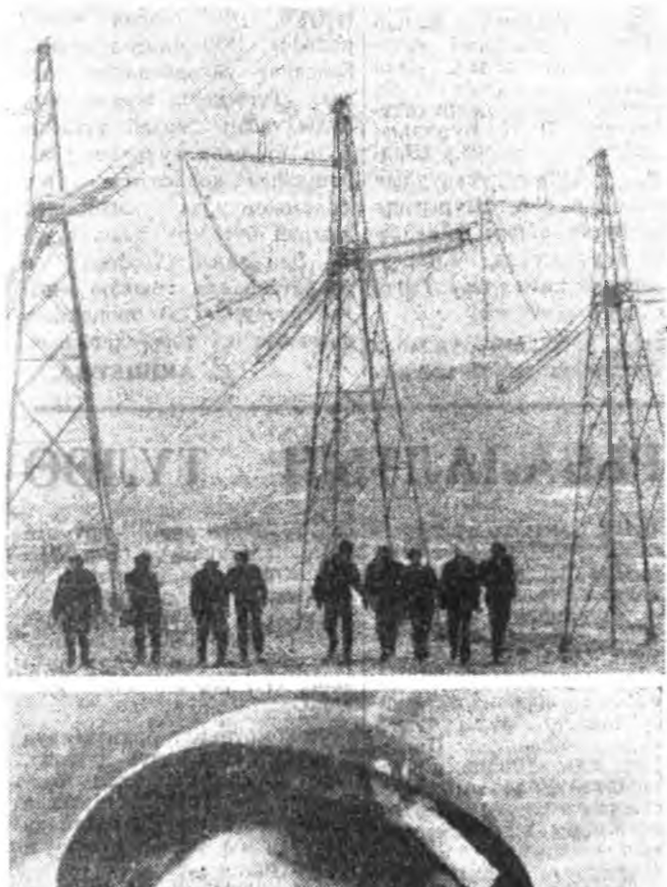
Клавдия Афанасьевна Соркало эрхим түрүү ажалаараа суурхажа байhaap. Тэрэнэй даадаг бригадын коллектив юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие болзорhоонь урид дүүргэхээр зорилго урдаа табяад хүдэлжэ байна. Энэ хүсэл эрмэлзэлээ бэелүүлхэшье байха.

— Манай 590-дэхи оньhожоруулагдамал нүүдэл колоннын коллектив намайе эрхим hайнаар хүдэлхыем хүмүүжүүлhэн, барилгашанай мэргэжэлдэ hургаhан юм. Энээнэйнь урмада hайнаар лэ хүдэлхэ гэжэ оролдоноб, — гэжэ К. А. Соркало хэлэдэг. Сүүтэ барилгашанай үбсүүндэ Ажалай Улаан Тугай орден, коммунис ажалай ударнигай тэмдэг толордог.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. А. Соркало.

ТОКТОГУЛЬСКА ГЭС-эй БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Киргизэй асари томо Тоггогульска ГЭС-эй барилгашад КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаба. Энэ жэлэй дүүрэтэр гидроузелай плотиные бодхоохо, гурбадахи, дүрбэдэхи агрегадуудые хабсаргажа дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй. Станциин түрүүшын, 300 мянган киловатт хүсэтэй хоёр энергоблок мүнөө хүдэлжэ эхилээ. Нарынай гидроэлектростанци уhалуури хэхэ, зайн галаар хангаха барилга гээшэ. 19 миллиард кубическа метр уhа багтаамжатай Тоггогульска сөөрэм 800 гектар упалагдадаг газар ундалуулха. 400 гектар газар шэнээр ашаглаха арга олгоно.

500 киловольт напряженитэй зайн гал дамжуулха электро-дамжуулгын үндэр вольтын линии Ферганагай талада электрын элшэ хүсөөр хангаха. Энэ линиин ехэнхи хубинь хада шэлэ дээгүүр гарана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ЛЭП-500 гэжэ электро-дамжуулгын линии; Фрунзенска политехническэ институдай студентка-практикантга Мира Оёзова; Киргизэй далай — Тоггогульска уhанай сөөрэм.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗУУНҺАА — 122 ХУРЬГА

«Забайкалец» совхозой ахалагша хонишон И. А. Калашников Майн Нэгэнэй hайндэрые ажалай ехэ амжалтаар угтаба. 100 эхэ хонин бүриhөө 122,8 хурьга түлжүүлжэ, аймагай хонишод соohoo түрүүлжэ гараба. Һүүлэй арбан жэлэй туршада Түгнэдэ эды олон хурьга хэншье абажа шадаагүй юм.

Ахалагша хонишоной туhалагшад аха дүүнэр Сергей, Иван Минаевич Родионовууд, Иван Кириллович Овчинников гэгшэд 600 эхэ хониhoo 737 хурьга абаад, бүлтыень hайнаар томо болгожо байна.

Аймагай ажахынуудта шэнэ түл абалга дүүрэнтэжэ, зуутанай шэнэ пэрэнүүд олошорно. Һүүлэй байдалаар аймаг дотор зуутаhай зэргэдэ хонишодой 23 бригада жагсаад байна.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН БА ХАРГЫН АЖАХЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Алексеев Иосиф Елупэвичые — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 3-дахи предприятиин автомобилиин жолоошон.

Бакиров Анатолий Васильевичые — Улаан-Үдын 1268-дахи автоколонныn автомобилиин жолоошон.

Васильев Георгий Фёдоровичые — Улаан-Үдын пассажирска автотранспортна 1-дэхи предприятиин автомобилиин жолоошон.

Доржиева Мария Содномовнае — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 3-дахи предприятиин автомобилиин жолоошон.

Згуржак Николай Ан...вичые — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 3-дахи предприятиин автомобилиин жолоошон.

Потеряхин Владимир ...ровичые — Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна ...дэхи предприятиин автомобилиин жолоошон.

Чулков Иван Васильевичые — Мухар-Шэбэрэй автотранспортна предприятиин автомобилиин жолоошон.

Шишкин Виктор Пр...евичые — Каменскын автотранспортна предприятиин жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 22.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ «СОЮЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» ГЭЖЭ БҮХЭСОЮЗНА НЭГЭДЭЛЭЙ ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Афанасьев Иван Егоровичые — Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй заhабарилгын заводой мастер.

Зверев Пётр Нестеровичые — «Сельхозтехникын» Түнхэнэй районно нэгэдэлэй токарь.

Калашников Иван Сергеевичые — «Сельхозтехникын» Мухар-Шэбэрэй районно нэгэдэлэй слесарь.

Калашников Павел Николаевичые — «Сельхозтехникын» Мухар-Шэбэрэй районно нэгэдэлэй токарь.

Киршин Михаил Константиновичые — «Сельхозтехникын» Бэшүүрэй районно нэгэдэлэй токарь.

Колмакова Евдокия Васильевнае — Прибайкалиин аймагай Татауровай заhабарилгын заводой токарь.

Куракин Василий Павловичые — Сэлэнгын аймагай Сэлэн-Дүүмын заhабарилгын механическа за... слесарь.

Метешов Пётр Ин...евичые — «Сельхозтехникын» Сэлэнгын районно нэгэдэлэй слесарь.

Минисламов Максим ...нисламовичые — «Сельхозтехникын» Хориин районно нэгэдэлэй автомобилиин жолоошон.

Мифтахов Мандарис ...рутдиновичые — «Сельхозтехникын» Баргажанай районно нэгэдэлэй слесарь.

Перелыгин Агей Ф...вичые — «Сельхозтехникын» Бэшүүрэй районно нэгэдэлэй тракторист-машинист.

Сороковиков Дмитрий А...насьевичые — «Сельхозтехникын» Түнхэнэй районно нэгэдэлэй электро-хабсаргагша.

Шитип Степан Фе...чые — Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй заhабарилгын заводой слесарь.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 22.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БАРИЛГЫН КОЛХОЗ ХООРОНДЫН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлдэ hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Кокорин Анатолий Ивановичые — Улаан-Үдэ хотын оньhожоруулагдамал колонныn автомобилиин жолоошон.

Красивых Павел Никитовичые — Сэлэнгын оньhожоруулагдамал нүүдэл колонныn рамщик.

Талерчик Михаил И...вичые — Баргажанай колхоз хоорондын барилгын эмхиин модошо дархалай бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 21.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй БЭЛЭДХЭЛЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Буряадай АССР-hээ

Ананьев Сергей Михайловичые — хилээмэнэй предприятиин автомобилиин жолоошон.

Васильева Алла Яковлевнае — Заудинскын мел... бинадай хүдэлмэришэн.

Добрынина Дарья ...ловнае — Заудинскын ... комбинадай хүдэлмэришэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 22.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

КПСС-эй ЦК-гай ХЭРЭГ ЭРХИЛЭЛГЫН НЮТАГАЙ ПАРТИЙНА ОРГАНУУД БА ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ АВТОТРАНСПОРТНА АЖАХЫНУУДАЙ, ПАРТИЙНА ХЭБЛЭЛНҮҮДЭЙ ТИПОГРАФИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА МАСТЕРНУУДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь, нэгэ предприяти, организацида олон жэлэй туршада hайнаар ажаллаhанайнь түлөө шагнаха:

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

БУРЯАДАЙ АССР-hээ

Рымарев Куприян Семеновичые — КПСС-эй Буряадай обкомой гаражай автомобилиин жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 оной апрелиин 24.

[П]АРТИ БОЛОН АРАДАЙ [Б]АТА НЭГЭДЭЛ

[Ро]ссиин Федерациин ба Бу[ря]дай АССР-эй Верховно [Сов]едүүдэй депутадта кан[ди]дадуудые дэбжүүлгэ, эдэ[...] кандидатурануудые дэм[...] республика доторнай [...]ай оршон байдалда үн[...].

[Ж]ЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

[...]алай Улаан Тугай ор[ден]о авиационно заводой хү[дэл]мэришэд, инженерно-тех[нич]ескэ хүдэлмэрилэгшэд, [...] хаагшад hунгуулиин [Про]летарска 32-дохи округ[...] гүрэнэй аюулгые сахиха [ко]митедэй түрүүлэгшэ **Ве[...]ин Анатольевич Волко[вые]**, hунгуулиин Восточно [...]дахи округhоо КПСС-эй [Бу]рядай обкомой хүнгэн, [...] хоолой промышленнос[ти] ба худалдаа наймаа[...] таhагые даагша **Сергей [Ник]олаевич Булдаевые**, [...]бор бүтээлгын заводой [хүд]элмэришэд, инженерно[-тех]ническэ хүдэлмэрилэгшэд [бол]он алба хаагшад hунгуу[лии]н Лысогорско 14-дэхи ок[ру]гhоо слесарь-хабсаргагша **[Вален]тина Ивановна Востри[ков]ае**, Калининай нэрэмжэтэ [Ула]ан-Үдын депогой хүдэл[мэр]ишэд, инженерно-техни[ческ]э хүдэлмэрилэгшэд бо[лон] алба хаагшад hунгуу[лии]н Калининска 13-дахи ок[ру]гhоо КПСС-эй горкомой [нэг]эдэхи секретарь **Анато[лий] Михайлович Беляковые** [Бу]рядай АССР-эй Верхов[но] Соведэй депутадта кан[ди]дадуудаар дэбжүүлээ.

[Т]үүргэнүүдэй түмэр хэ[р]эглэлнүүдэй заводой хүдэл[мэр]ишэд, инженерно-техни[ческ]э хүдэлмэрилэгшэд бо[лон] алба хаагшад hунгуу[лии]н Верхнеберезовско 26-[дахи] округhоо компрессорно [станц]иин машинист **Андрей [Ив]анович Николаевые**, [...]лай Улаан Тугай орден[той] Улаан-Үдын авиационно [за]водой хүдэлмэришэд, ин[же]нерно-техническэ хүдэлмэ[рил]эгшэд болон алба хааг[шад] hунгуулиин Гарнаевска [...]дахи округhоо шэрдэгшэ **[...]да Банзаровна Доржие[вае]**, hунгуулиин Чайковско [...]дэхи округhоо радист **[Вален]тина Александровна [...]динае**, hунгуулиин [Кра]снодонско 30-дахи ок[ру]гhоо КПСС-эй райкомой [нэг]эдэхи секретарь **Владимир [Ми]хайлович Леоновые**. [...]анай автотранспортна [...]дахи предприятиин хүдэл[мэр]ишэд, инженерно-техни[ческ]э хүдэлмэрилэгшэд бо[лон] алба хаагшад hунгуу[лиин] Шишковско 12-дохи [окру]гhоо жолоошон **Евгений [Ан]дриевич Свиридюк** гэг[шые]. [...] барилга-хабсаралгын [...]-дохи поездын хүдэлмэ[риш]эд, инженерно-техниче[скэ] хүдэлмэрилэгшэд болон [алба] хаагшад hунгуулиин [Кра]сноармейскэ 19-дэхи ок[ру]гhоо штукатурнуудай бри[гади]р **Нина Федоровна Кра[...]ае** Буряадай АССР-эй [Вер]ховно Соведэй депутадта [канд]идадуудаар дэбжүүлбэ.

[С]ЭЛЭНГЫН АЙМАГ

[Т]ельманэй нэрэмжэтэ сов[хоз]ой хүдэлмэрилэгшэд, хү[дөө] ажахын мэргэжэлтэд бо[лон] алба хаагшад hунгуулиин [Тэ]галантын 131-дэхи ок[ру]гhоо Далайтын бэрхэ haa[лиш]ан **Лидия Нимаевна [...]маевае**, «Эрдэм» колхо[зой] колхознигууд hунгуу[лиин] Ново-Селенгинскэ 127-[дох]и округhоо Дэбээнэй haa[лиш]ан **Наталья Бабасановна [...]жаповае**, Бага-Хол[...]жоной уурхайн шахтер[...], инженерно-техническэ [хүдэ]лмэрилэгшэд болон алба [хааг]шад hунгуулиин Шах[...]ка 132-дохи округhоо [...]айн директор **Иринчин [...]аевич Даржаевые**, ай[магай] «Сельхозтехника» нэ[гэдэ]лэй хүдэлмэришэд, [инж]енерно-техническэ хүдэл[мэр]илэгшэд болон алба хааг[шад] hунгуулиин Тохойн 129-[дахи] округhоо КПСС-эй об[комой] секретарь **Александр [...]еевич Бадиевые** Бу[ряадай] АССР-эй Верховно [Соведэй] депутадта кандида[даар] дэбжүүлбэ.

[З]ЭДЫН АЙМАГ

[illegible]

hунгуулиин Петропавловска 66-дахи округhоо КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Сандак Базарович Жаргаловые**, «Октябрьский» совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад hунгуулиин Дэрэстэйн 67-дохи округhоо аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Дондок Юможапович Цыбикжаповые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлбэ.

ЯРУУНЫН АЙМАГ

Яруунын совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай hунгалтын урда тээхи хамтын суглаан болобо. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Б-М. Ц. Жамсуев тобшохон үгөөр энэ суглаа нээгээ. Совхозой hү haалиин түрүү гүүртые даагша Г. Б. Мухарханов партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь **Андрей Урупхеевич Модогоевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаба. Нүхэр Мухархановай оруулhан дурадхалые совхозой МТМ-гэй токарь П. Г. Зиновьев, 1-дэхи отделениис эрхилэгшэ Р. С. Раднаев, совхозой директор Б. Э. Жамсуев, хонишон Ц. Д. Бадмаев болон бусад дэмжээ. Тиигэжэ hунгуулиин Гүндын 71-дэхи округhоо hунгагдаха депутадта кандидадаар нүхэр А. У. Модогоевые дэбжүүлхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба.

Нарhатын совхоздо мүн лэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай суглаан боложо, hунгуулиин Нарhатын 69-дэхи округhоо hунгагдаха Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ажахынгаа Каменскын hү haалиин фермын түрүү haалишан **Цырен-Дулма Жамбаловна Гурожаповае** дэбжүүлhэн байна.

«Дружба» колхозой гэшүүд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар (hунгуулиин Эгэтын 70-дахи округhоо) ажахынгаа механизатор **Иван Григорьевич Белоусовые** дэбжүүлээ. Тиихэдэ hунгалтын бэлэдхэлдэ зорюулhан суглаан Витимэй совхоздо болоо. Тэндэхи ажалшад hунгуулиин Витимэй 72-дохи округhоо hунгагдаха Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь **Бато-Мунко Цыденович Жамсуевые** дэбжүүлбэ.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

Ажалшадай ажаhуудалай эрилтые хангаха комбинадай хүдэлмэришэд, алба хаагшад hунгуулиин 88-дахи Кабанска округhоо КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Александр Степанович Берещиновые**, Кабанскын совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад hунгуулиин 89-дэхи Твороговско округhоо совхозойнгоо директор **Алексей Иванович Хмелевые**, харгы замай 16-дахи дистанциин коллектив hунгуулиин 90-дэхи округhоо **Бадма-Цырен Цыбикович Цыденжаповые**, «Шергинский» совхозой хүдэлмэрилэгшэд хүдөө, ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад hунгуулиин Шергинскэ 91-дэхи округhоо совхозойнгоо түрүү механизатор **Виктор Петрович Пермяковые**, Оймороой совхозой Корсаковска отделениин хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад hунгуулиин 92-дохи Байгал-Худариин округhоо түрүү haалишан **Елизавета Баяндаевна Харжеевае**, Оймороой мебель бүтээн гаргадаг фабрикын хүдэлмэришэд, алба хаагшад hунгуулиин 93-дахи Оймороой округhоо аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Александр Александрович Данько** түшэбэ, асбо-цементын зүйлнүүдэй заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад hунгуулиин 94-дэхи Каменска заводской округhоо заводойнгоо түрүү хүдэлмэришэн **Тамара Алексеевна Пушкаревае**, Сэлэнгын 8-дахи СМУ-гай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад hунгуулиин Сэлэнгын 96-дахи округhоо өөhэдынгөө штукатуршан **Алевтина Александровна Стрезневае**, Сэлэнгын ЦКК-гай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад hунгуулиин 97-дохи Вилюйскэ округhоо комбинадайнгаа түрүү хүдэлмэришэн **Людмила Павловна Яркинае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта дандидадаар дэбжүүлбэл.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

hунгуулиин Мухар-Шэбэрэй 114-дэхи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь **Гавриил Михайлович Коневые** «Межколхозстрой» нэгэдэлэй Мухар-Шэбэрэй ПМК-гай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад дэбжүүлээ.

«Эрдэм» совхоздо болоhон hунгагшадай суглаанда хабаадагшад аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Маэн Федорович Махановые** (Түгнын 116-дахи округhоо). «Забайкалец» совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшад ажахынгаа haалишан **Анна Матвеевна Петровае** (Шэнэ Заганай 117-дохи округhоо). Суулгын совхозой ажалшад Улаан-Үдын гарнизоной сэрэгэй алба хаагша **Василий Александрович Горчаковые** (Суулгын 118-дахи округhоо) Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлhэн байна.

ЗАГАРАЙН АЙМАГ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэhэн суглаанууд эндэ боложо дүүрээ. Загарайн карьероуправлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад hунгуулиин Загарайн 73-дахи округhоо hунгагдаха депутадта кандидадаар республикын худалдаа наймаанай министр **Михаил Михайлович Хабаловые** дэбжүүлhэн байна. hунгуулиин Бэрээнэй 74-дэхи округhоо hунгагдаха депутадта кандидадаар «Гигант» колхозой түрүүлэгшэ **Александр Владимирович Смолин** нэрлэгдээ.

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанай болоходо, тэндэ хабаадагшад республикын финансын министр **Чимит Вампилович Ендоновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй (Дээдэ Элхиин 75-дахи одруhоо) депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаа. Хандагатайн леспромхозой шпалай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад коллективэйнгээ гэшүүн станочница **Галина Анатольевна Бушуевае** республикын засаг түрын дээдын органдо (hунгуулиин Новоильинскэ 78-дахи округhоо) түлөөлхөөр шиидхэбэри абаба.

Эрхирэгэй совхозой хоёрдохи отделенидэ ехэ суглаан болоо. Эндэ сугларhан хүдэлмэришэд, хүдөө ажахыч мэргэжэлтэд болон алба хаагшад hунгуулиин Хүрбын 79-дэхи округhоо hунгагдаха Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар отделениингээ тепличнэ комбинадай овощ ургуулагшадай бригадир **Антонина Алексеевна Гавриловае** дэбжүүлээ. Тиихэдэ Тайлсын совхозой ажалшад областной сэрэгэй комиссар **Дугаржап Джалсанович Гончиковые** республикынгаа засагай дээдын органдо hунгуулиин Доодо Тайлсын 81-дэхи округhоо түлөөлхэ гэжэ шиидхэбэри нэгэн дуугаар батлан абаа.

[...] замай Улаан-Үдэ станциин локо[мотивн]ой депогой слесарь Ким Савелов, то[карь] Иван Ананин гэгшэд оролдосото ажа[...] коллектив соогоо мэдээжэ болоhоор [...]. Тэдэнэр уралан нарижуулгын хү[...]дэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Коммунист Иван Ананин үнинэй агитатор, партгруппоргоор хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник, 4-дэхи разрядай токарь И. И. Ананин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Варшавска договорой эмхиин 20 жэлэй ой

СОЦИАЛИЗМЫН НАЙДАМТАЙ ХАМГААЛХЫ ХҮСЭН

Европодохи найман социалис орон Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туhалалсалга тухай договорто 1955 оной майн 14-дэ Варшавада гар табяа hэн. Тэрэ гэhэнhээ хойшо үнгэрhэн 20 жэлэй турша соо энэ договор социализмын түйлалтануудые хамгаалха найдамтай хүсэн болонхой. Социалис оронуудай хүгжэлтын эхин шатануудай нэгэндэ Варшавска договор баталагдаа бэлэй. Империализмын эзэрхэг түримхэй ябуулгануудhаа социалис оронуудые хамгаалхын тула энэ договор баталагдаhан юм.

Империализм тэдэ жэлнүүдтэ эзэрхэг түримхэй ябуулгануудаа улам үргэдхэн дэбэргэжэ байгаа. 1946 ондо Уинстон Черчиль Фултонда үгэ хэлэжэ, ехэ шууяа татаа hааб даа. Тиихэдээ Советскэ Союзда, арадай демократиин оронуудта эсэргүүгээр нэгэдэхыень баруунай гүрэнүүдые уряалhан байгаа. Империалис бүлэглэлнүүд эмхидхэгдэн гулидхагдажа эхилээ hэн. Эгээл эзэрхэг хархис империалис бүлэглэл — НАТО 1949 ондо эмхидхэгдэн байгуулагдаhан юм. Тиимэ бүлэглэлнүүд социалис оронуудые бүhэлэн хүреэлбэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнда СССР-эй союзнигууд байhан гүрэнүүд тиихэдэ уласхоорондын уялгануудаа эбдэжэ, дэлхэйн дайе хоёр дахин үүдхэhэн Баруун Германиин милитаризмые hэргээжэ эхилээ бэлэй. 1955 оной майн эхээр ФРГ НАТО-да абтаа hэн.

Тиихэдэнь, Европын социалис оронууд хүсэеэ нэгэдүүлжэ, империализмын нүхэсэhэн хүсэнүүдэй урдаhаа эсэргүүсэн бодохо баатай болоhон байгаа. Империалис эзэрхэг түримхэйшүүлэй харата ябуулгын аюулые усадхан зайсуулхын тула эдэнэр хамтын договор баталжа, хамгаалхы эмхи байгуулhан юм.

Варшавска договор социалис оронуудай политическэ, мүн сэрэгэй харилсаа холбоое хүгжөөлгын шэнэ шата болоhон байна. Энэмнай социалис интернационализмын марксистско-ленинскэ ёhо гуримые шэнэ, олон талын үндэhэ hуури дээрэ бэелүүлhэн байгаа. Социализм ба коммунизм байгуулха, сахин хамгаалха хэрэгтэ хоорондоо харилсан туhалалсахын тула социалис гүрэнүүдые нэгэдүүлхэ гээшэ дурсагдаhан ёhоной гол удхань болоно. Тиигэжэ революционно түйлалтануудые хамгаалха тухай В. И. Ленинэй суртал hургаал, социализмын замда ороhон арадуудта сэрэгэй ба ажахын бата холбоон шухала гэhэн тэрэнэй заабаринууд Варшавска договор дотор бэелжэ, саашадаа хүгжөөгдэhэн түүхэтэй.

Империалис бүлэглэлнүүдтэ эсэргүү шэглүүлэн эмхидхэгдэhэн Варшавска договорой эмхи эдэнэрhээ, тодорхойлон хэлэбэл, НАТО-hаа тад ондоо байhаараа шалгарна. Уг зорилгоороо, түхэл шэнжээрээ тад ондоо эдэ эмхинүүд социалис ба империалис гадаадын политикын хоорондохи илгаае элирхэйлэн харуулна. Эдэ бүхы жэлнүүдтэ НАТО ба капиталис оронуудай эзэрхэг түримхэй бусад бүлэглэлнүүд «хүйтэн дайнай» ба зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха политика баримталан бэелүүлhэн, байдалые бүри шахардуу болгоhон, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарhан байгаа. Варшавска договорой эмхи тогтоогдоhон сагhаа хойшо эб найрамдал хангахын, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Энэ эмхи социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай гадаадын политическэ ажал ябуулгые залан шэглүүлдэг гол түб байгаа, байhаар. Эдэ оронуудай нэгэдэлэй ба эмхидэлэй, эб найрамдалта хараа бодолой, мүн Европо түбидэхи эдэнэй hүр хүсэнэй ургаhанай ашаар hүүлэй гушаад жэлэй турша соо эндэ амгалан байдал хангагдажа байна. Совет эб найрамдалта программын үндэhэ hууринь болгошо социалис оронуудай залан сэхэ гадаадын политикын бэелүүлэгдэhэнэй ашаар hүүлэй жэлнүүдтэ «хүйтэн дайнай» хара үүлэн нимгэржэ, шахардуу байдал hуларжа эхилээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй XXIV съезд дээрэ иигэжэ хэлээ hэн: «Варшавска договорто хабаатай оронууд Европо түбидэ эб найрамдал бэхижүүлхэ үргэн ехэ программа бэелүүлхэ үүсхэл гаргаhан байна. Гүрэнүүдэй хоорондохи мүнөөнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлгые хангаха эрилтэ энээн дотор табигдана».

Олон жэлэй турша соо эдэнэй гаргаhан хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар ФРГ-тэй хэдэ хэдэн договорнууд, хэлсээнүүд, мүн Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэлсээн баталагдаа. Европодохи мүнөөнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлгын гол ёhон эдэнэй үндэhэ hуури болонхой.

Варшавска договорто хабаатай оронууд аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөө зарлаха үүсхэл гаргаhан байгаа. Эдэнэр ниитэ-Европын аюулгүй байдалай гол ёhонуудые тодорхойлhон, энэ зүблөөнэй түрүүшынь шатын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан, тэрэнэй хоёрдохи шатада ехэ туhа хүргэhэн байна. Уласхоорондын шахардуу байдал тэхэришэгүйгөөр hуларуулхын тула оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөе дары дүүргэхын түлөө эдэнэр тэмсэнэ.

Эдэ оронууд политическэ шахардуу байдал hуларуулгые дайн сэрэг болюулалгаар батадхаха гэжэ оролдоно. Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадахадаа, Түбэй Европодохи сэрэгүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хорооходо тодорхой программа табиhан байна.

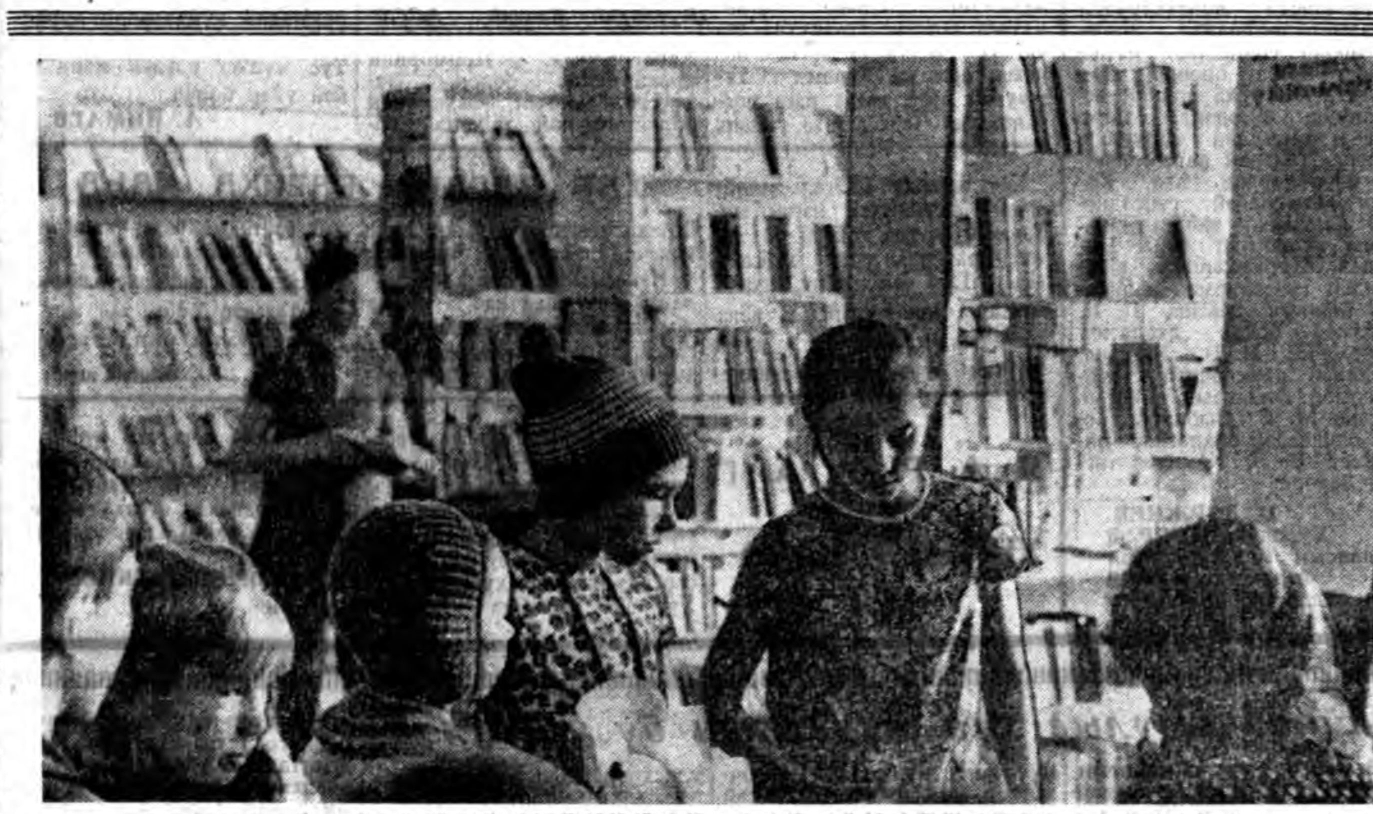
Политическэ зүбшэлэлгын комитет (ПКК) Варшавска договорой эмхиин дээдын зургаан болоно. Энэнь 20 жэлдэ 15 удаа зарлагдаhан байха юм. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Центральна Комитедүүдэй генеральна болон нэгэдэхи секретарьнар, правительствануудай толгойлогшонор тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд, социалис оронуудай али бүхы харилсаа холбооной асуудалнууд тэрэнэй заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Нэгэдхэгдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдые хүтэлбэрилхын тула Нэгэдхэмэл командовани, Штаб болон хүтэлбэрилхы бусад зургаанууд бии болгогдонхой. Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн 1969 оной март соо Будапештдэ боложо, Варшавска договорой сэрэгэй эмхиие улам нарижуулан hайжаруулха тухай шухала шиидхэбэринүүд абтаhан, обороной министрнүүдэй комитет байгуулагдаhан юм.

Социалис оронууд сэрэгэй байгуулалтын талаар харилсан туhалалсадаг, дэмжэлсэдэг, сэрэгэй эрдэм наукын, сэрэгэй мэргэжэл шадабариин талаар дүй дүршэлөө, амжалтануудаа ходо ходо халан абалсадаг байна. Сэрэгүүдэй ба штабуудай хамтын hуралсал ходо ходо үнгэргэгдэжэ, тэрэ үеэр дайшалхы мэргэжэл шадабаряа hайжаруулдаг, харилсаагаа бэхижүүлдэг юм. Варшавска договорто хабаатай оронуудай арминуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөнүүд, сборнууд үнгэргэгдэнэ. Сэрэгэй hуралсал гарахын тула офицернүүд бусад оронуудта, нэн түрүүн Советскэ Союзда эльгээгдэдэг. Мүнөө холбоото гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүд сэрэгэй шэб шэнэ техникээр хангагданхай, эдэнь хододоо бэлэн байдаг. Тиимэhээ эзэрхэг түримхэйшүүлэй али бүхы харата муухай аашада шанга харюу үгэжэ шадаха.

Варшавска договорой эмхи оршон мандажа байхадаа, эзэрхэг түримхэй империалис хүсэнүүдые тад ондоогоор бодомжолдог, хандадаг болохыень баадхана гэжэ үнгэрhэн 20 жэл харуулаа. Энэнь уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй хорото муухай ябуулгануудые элиишэлээ. Европо түбидэ аюулгүй байдал, эб найрамдал хангаха арга олгоо. Тиин Варшавска договорой эмхи эб найрамдал хангаха үрэ ехэтэй зэбсэг, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай найдамтай хамгаалхы хүсэн болоhон байна.

А. МАНЫКИН.
(ТАСС).

Усть-Илим хүдэлмэришэдэй тосхон байhанаа hаяханай хото город болгогдожо, тэндэнь ажалшадай депутадуудай түрүүшын городской Совет байгуулагдаба. Городой барилга дээрэ хабаадалсагшадhаа 80 депутат горсоведтэ түлөөлэгдэhэн байна.

Городской Соведэй hунгагдаhан сагhаа хойшо барилгын хүдэлмэри үдэрhөө үдэртэ үргэдэжэ захалhаа юм. Мүнөө эндэ зуу мянган квадратна метр талмайтай ажаhуудалай гэр байра, шэнэ hургуули, больница, хүүгэдэй хоёр комбинат, эдеэ хоолой, эд бараанай магазинууд, жасадаа 80 мянган ботитой хүүгэдэй библиотекэ болон бусад жэрылдэнэ.

hүүлэй мэдээнэй ёhоор, Усть-Илимдэ 40 мянган ажалшад тоологдодог hаа, энэнь ерээдүйдэ зуу мянган болохо хараатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүүгэдэй библиотекэ соо.

Ю. БРЮХАНЕНКЫН фото.

Номой шэнжэлэл

НАРАН ТЭЭШЭ ТЭГҮҮЛЭН...

«Наран тээшэ»* — иимэ гаршагтай, хоёрдохи номоо Галина Раднаева энэ жэлдэ хэблүүлбэ.

Мүнөө залуу поэтесса Москвадахи Максим Горькиин нэрэмжэтэ литературна институт дүүргэжэ байнхай. «Наран тээшэ» гэжэ номынь тэрэнэй дипломно хүдэлмэри гээшэ.

Арба гаран жэлэй саада тээ Зэдын аймагай Петропавловкын дунда hургуулиин шаби Г. Раднаева шүлэг барлуулжа эхилhэн юм. Тэрэ үеынь шүлэгүүд бусад эхилэн бэшэгшэдэй шүлэгүүдhээ тиимэшье үлүү бэшэ hэн. Харин шүлэг бүхэндэнь хаа-яа нэгэ hонирхолтой, хүн бүхэнэй хэлэгшэhээ ондоохон, өөрсэ янзатайгаар «матагдаhан» бодолнууд дайралдадаг байгаа. Тиимэл хаданъ би тэрэнэй шүлэгүүдые Улаан-Үдэдөө асаржа, «Буряад үнэн» газетын редакцида дурадхаа бэлэйб.

Арба гаран жэлэй хугасаада залуу поэтесса ямар болооб, хэр зэргэ ургаа хаб? Иимэ асуудал уншагшадай hонор сэжэдэ түрэжэ магад.

Залуу поэтесса шэнэ ном соогоо юун тухай бэшэнэб, ямар темэнүүдые «задалнаб», ямар шэнэ hонин бодолнуудые найруулнаб?

«Наран тээшэ» гэhэн согсолбори Галина Раднаевагай саашадахи, зохёохы замай хүгжэhые гэршэлнэ гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ шухала. Түрүүшынгээ ном соо залуу автор (тэрэ номынь хоёр жэлэй саада тээ хэблэгдээ hааб даа) литературна замайнгаа эхиндэ бэшэhэн шүлэгүүдээ суглуулаад, бага саhа заhан татаад гаргажархиhан байгаа hэн.

Мүнөө шэнэ согсолбори дотороо Г. Раднаева hүүлэй жэлнүүдтэ найруулhан зохёолнуудаа оруулhаниинь тон hайшаалтай. Галина Раднаева залуу эхэнэрнүүдэй ажабайдал тушаа, тэдэнэрэй ухаан сэдьхэл болон инаг дуран тухай уянгатуулан бэшэнэ. Тэрэ — уянгата поэт. Поэтесса илангаяа эхэнэр хүнэй сэдьхэл бодолые hайн мэдэхэ туладаа геройнинуудайнгаа hуудал байдалые гүнзэгыгөөр харуулжа шадаа.

Поэтессын геройнууд — гол түлэб эхэнэр зон. Теэд эдэнэрнай мүнөө үедэ ямараар сэдьхэнэб, хайшан гэжэ уярнаб, гашуудданаб, тэдэнэрэймнай hанал бодол юун тээшэ эрмэлзэнэб — эдэ бүгэдэ асуудалнуудта Галина Раднаева гүйсэдөөршье харюусаа бэшэ hаа, өөрынгөө үетэн басагадай дүрэ образуудые тон зүбөөр харуулхые оролдоно. Тэрэнэй геройнууд дээдэ hургуулида hуража байhан, шэнэ шэнэ эрдэмэй хэрэмүүдые шудалан дабажа ябаhан хүнүүд гээшэ. Поэтесса — өөрөө студентка. Тиимэhээ Галина Раднаева мүнөө сагай студентнэрэй зүгhөө хэлэхэ эрхэтэй бшуу.

Поэтессын геройнууд залуу хадаа дурлалсана, хахасана, заримдаа бэе бэеэ ололсоногүй, тиигэбэшье бэе бэедээ зүрхэнэйнгөө халуунаар эрмэлзэнэ, юрэдөөл, шэнэ үеын залуушуул гээшэ ха. Хэнэйшье мэдэхээр, мүнөө үеын залуушуул тон имэрхүү бшуу.

Тус согсолбори гурбан бүлэгhөө бүридэнхэй, Эдэ бүлэгүүдынь бэеэ даанхай зохёолнууд гээшэ.

hая задарhан ногоон
набшаhанби, —
hудаhаарин газарай шүүhэн урдана.
hэбшээн соогуур
ёохорлоhон
набшаhанби, —
Хатаран ургалагдаагүй
хүгжэм наадана.
...Шара уйдхарые үзэн
ядаха
hая задарhан ногоон
набшаhанби.
Жэлэй дүрбэн сагта
найрлаха —
Уян hалхинда
ёохорлоhон
набшаhанби. —

гэжэ залуу автор өөр тухайгаа, үшөө залуу, **ногоон набшаhан** шэнги гүлмэр наhанайнгаа аян зам тушаа найраглана.

Галина Раднаева ном соогоо хурса бодолнуудаар «гагнагдаhан» бадаг, мүрнүүдые олоор оруулаа. Залуу поэтесса үглөө бүри hэрихэдээ, шэнэ hониниис алаглажа. Зүрхэндөө хадуужа абахые оролдоно, ажабайдалайнгаа дорюун эршээр омогорхоно, шэнэ юумэндэ баясана, хүхинэ, гайхана, уйдана.

Эльгэн дээрээ
үрэ сэсэгүүдээ
түрэжэ байхадаа,
Эхэ талам,
эхэдэл адляар
юундэ
ёолоногүйбши? —

гэжэ нэгэ шүлэгтөө үнэн сэдьхэлhээ гайхашаажа эхэ талаhаа hурана. Нимэл хадаа хүн шүлэг бэшэжэ эхилдэг юм, нимэл хадаа юрэ хөөрэжэ ябадаггүй, сэдьхэлээр халима уран шүлэгөөр наярдаг гэжэ үнэншэнэбди. Энэнь Галина Раднаевагай эгээл hайн, hайхан, хүсэтэй, поэтическэ талань гэжэ тоолохо хэрэгтэй. Залуу поэтесса сэсэг ургын задаржа байха үеые юрэ бэшэжэрхибэ бэшэ, харин зураглан угалзатуулан, өөрсэ янзатайгаар оншыень олоно, поэтическэ арга боломжо хэрэглэн бэшэнэ бэшэ аал? Түрэл талаяа «Эхэ тала» гэжэ домоглоно, амиды юумэндэ хандажа байhандал нэрлэн хэлэнэ. Энэнь хадаа ехэ поэзиин амин hудал болоно гээшэ ааб даа.

Хүл доро
хэбтэhэн шулуугаар
нэгэтэ hонирхобол,
Зуугаад жэлэйнь
намтар түүхээр
омогорхохол hэнши,
Сагай шэрүүн
эрьюулгэдэ мүлигдэhэн
түхэлыень обёорбол,
Хэдэн үеын
гэршэ байhыень
мэдэрхэл hэнши.

Энэ бадаг тиимэ тон гүнзэгы философи бэшэшье hаа, залуу авторай мэдэрэлые, ойлгожо абаhан бодомжые тон зүбөөр элирүүлнэ бшуу.

Галина Раднаева мүнөө зүб харгы зам дээрэ гараад ябана. Поэзиин талаар залуу автор ехэ юумэ ойлгожо абаа гэхэдэ болохо. Г. Раднаева миил шүлэглэнэ бэшэ, зохёол бүхэндөө шэнэ бодол оруулхаяа хүсэнэ, поэтическэ бодомжонуудые олоор хэрэглэхые оролдоно. Юрэ хөөрэнгүй, зураглан харуулхые хүсэгдэнэ. Дүрэ образуудые олоожо, шүлэгтөө хабсаргажа байhаниинь hайшаалтай л даа. Энээн тухай «Ажабайдал—шуурагата далай» гэhэн шүлэг гэршэлнэ.

Галина Раднаева шүлэгөө нэрлэхэдээ, сэхэ удхыень нээжэрхинэ. Энэнь муу байна. («Бэдэрhэн зандааб», «Аквариум соохи загаhан» г. м.) Гэхэтэй сасуу, авторнай нэгэн hайн гэжэ hанаhан үгэ хүүрээ 5—6 дахин ганса шүлэг соо хэрэглэнэ, хашартай болотор дабтаhаар дабтана. «Нарайлалгын байшангай дэргэдэ» гэhэн шүлэг абая. Эндэ «нюлмасан» гэжэ үгэеэ хэдэ дахин дабтана. Тиихэдэ «нюлмасан» гэжэ үгэ авторай ном соо хаа хаанагүй ушарна. Шүлэг бүхэндэнь энэ үгэ оролсоно гээ hаа, тиимэ ехэ эндүү гарахагүй. Залуу автор зарим үгэнүүдые хайша хэрэгээр, удхыень хүсэд ойлгоншьегүй хэрэглэжэрхинэ.

Энэ ном соо авторай бага наhанай дурасхаалта шүлэгүүд даншье hаа олоор ороhон байна. Энэнь гэмшэлтэй.

Булагай тэhэрхэдэ(?)
үндэр наhатанай
юрөөдэг заншалаар...

Юундэ «булагай тэhэрхэдэ» юрөөдэг юм бэ? Ойлгохоор бэшэ. Эдэ бүхы юумэн тухай тайлбарилан бэшээ hаань, ойлгосотойшье боложо үгэхэ hэн шуу. Шүлэг уншаад, тархяа шалаажа, таабарилжа hууха болоо hаа, хайшаа юм бэ даа?

Галина Раднаевагай шүлэглэлэй маяг хэб тушаа hанамжаяа хэлэбэл иимэ. Тэрэнэй эхэнхи шүлэгүүд нэгэл маягтайгаар бүтээгдэhэн. Табсантаhан мүрнүүдынь hубарилда hубарилдаhаар, бүлта шахуу эхир адли болошоно. Хэнэйшье мэдэхээр, шүлэг бүхэн өөрын онсо янзатайгаар найруулагдадаг шуу. Тиимэhээ хэб маягаараашье өөрсэ янзатай байха зэргэтэй ха юм.

Г. Раднаева рифмэ үсөөнөөр хэрэглэдэг муутай байна. Рифмэ хадаа шүлэгые эмхилэн бүhэлдэг гээшэ ааб даа. Тэрэгүй hаа, шүлэг задагай зайдан болошодог юм. «Харгыдаа» гэhэн зохёол соогоо Г. Раднаева hула hундаан, бирагүй хоёр шүлэгөө дурадхаhан байна. Эдэ «Дагестан», Кызы-Нумук» гэhэн шүлэгүүд уншагшадта шэнэ бодол олгохогүй ха гэжэ hанагдана.

Юрэнхы дээрээ залуу авторай зохёолнууд бараг гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Хадын оройhоо
харьян унаhан
зээрэг уhанhаа
Булган малгай
шэршүү сэнхир
хормойень
гоёшооноб.
Хабсагайн хүмэгhөө
мултаран гараhан
наранай туяаhаа
Бугаагтан гараhан
долоон hолонгоор
шүлэг гүрэнэб.

Залуу поэтесса түрэл талынгаа үзэсхэлэн hайханиие абажа «бугаагтан гараhан долоон hолонгоор шүлэгөө гүрэжэ» уншагшадаа баясуулжа ябаhай гэжэ хүсэгдэхэ байна.

В. ПЕТОНОВ,
поэт.

---

*. Галина Раднаева. Наран тээшэ. Уянгата шүлэгүүд. Буряадай номой хэблэл, Улаан-Удэ. 1975.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

ГЕРОЙ—ТҮРЭЛ ХОТОДОО

Советскэ Союзай Герой Игорь Сергеевич Иванов Улаан-Үдэ хотодо түрэhэн, хүмүүжэhэн, 2-дохи дунда hургуули, түмэр замай техникум дүүргэhэн байна.

1940 ондо сэрэгэй албанда hайн дураараа мордожо, Номгон далайн флодто алба хээ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай Сталинградай шадар болоhон шэрүүн шанга тулалдаанда баатар габьяатайгаар байлдажа, Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байна. Игорь Сергеевич Волго мүрэнэй эрьеhээ Польшын ниислэл Варшава хүрэтэр байлдаанай дүлэн дундуур ябажа гараа.

— ...Дайсанай батарей усадхахаар хэн намтай ошолдохо дуратайб? — гээд батарейн командир, капитан Иудинов бүлэг сэрэгшэдтээ хандаба ха.

— Би бэлэнби! — гээд Ивановой түрүүлэн харюусахатай адли телефонист, үшөө нэгэ разведчик hуурихаа нэгэ доро бодобод.

...Бүлэг сэрэгшэд дайсанай батарейн уурхайе тэрэ дороо усадхажа шадаба. Немецүүд миин байжа үгэбэгүй. Игорь томо буугай саана хоргодожо, буугайнгаа сагаалсашьегүй hаань, тухайлад гээд, урдаhаа гүйжэ ябаhан фрицүүд тээшэ сэхэ буудажа эхилбэ ха. Хойно хойноhоо добтолгодо бодоhон фашис нохосууд морягай мэргэн hомонhоо үхэхэнь үхэжэ, сухарихань сухарина. Тиигэжэ сэрэгшэд дайсанай автоматчигуудай ротые үгы хэжэ хаяhан юм. Фронтые командалагша, армиин генерал К. Н. Рокоссовский гвардиин старшина И. С. Ивановто Ленинэй орден Геройн Алтан одотойгоор барюулhан байгаа.

Советскэ Союзай Герой Игорь Ивановой Прага хүрөөд яоатарнь, полкын командир тэрэниие түрүү линиhээ дуудажа асараад, Ленинградтахи М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ Ленинэй болон Ушаковой нэгэдэхи шатын орденто Улаан Тугта далайн-сэрэгэй дээдэ училищида эльгээhэн юм.

Хоёрдохи рангын капитан болоhон И. С. Иванов hүүлэй жэлнүүдтэ Номгон, Хойто, Балтиин болон Хара далай соогуур тамарhан, нёдондо жэлhээ амаралтада гараhан байна. Игорь Сергеевич түрэл Улаан-Үдэ хотодоо хэдэн арбаад хоногой туршада айлшалаа. hураhан hургуулидаа, хэдэн ГПТУ-гай hурагшадтай, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдтэй уулзажа, халуун зүрхэнэй хөөрэлдөө үнгэргэhэн байха юм.

Ф. МАЛАКШИНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой И. С. Иванов.

О. ЦЫБИКОВЭЙ фото.

hАЙНААР ТҮГЭСХЭГДЭБЭ

Республикымнай финансын зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ абаhан социалис уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэн, ажал хүдэлмэридөө муу бэшэ үрэ дүн туйлажа байна. Гүрэнэй бюджедтэ мүнгэ оруулха нэгэдэхи кварталай түсэбые Буряадай АССР-эй финансын министерствэдэ 101,7 процент дүүргээ.

Предприяти, ажахын организацинуудай хүдэлмэри, экономико hайжаруулха талаар олонхи аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай финансын таhагууд горитой хэмжээнүүдые абаа, ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа.

Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhаг мүнгэн зөөри элсүүлхэ нэгэдэхи кварталай түсэб 119,2 процент дүүргээ. Тинхэдэ Прибайкалиин аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhаг, Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhаг, Ахын аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhаг кварталайнгаа түсэб 116,7-hаа 137,1 процент хүрэтэр дүүргэбэ.

Финансын зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеранууд бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулан түрүүлжэ ябанад. Тэдэнэй зарим нэгэнэй нэрэ дурдаа hаа, Хориин аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhагай ахалагша экономист А. П. Путинцев, Хурамхаанай аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhагые даагша П. К. Ефремов болон ахалагша экономист Н. Б. Жанаев. Түнхэнэй аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таhагые даагша М. Б. Сыбиков болон бюджедэй ахалагша инспектор Б. Л. Хамнуев гэгшэд болоно.

Б. ДОРЖИЕВ,
Буряадай АССР-эй финансын министерствын бюджетнэ таhагай ахалагша инспектор.

ТОБШОХОНООР...

СЭНХИР ЭКРАНАЙ ТУЯА ЯЛАРХА

Хойто-Байгалай аймагайхид, БАМ-ай барилгашад телевизор харадаг болохонь. Нигэжэ телевизионно ретрансляторнүүдые табиха газар шэнжэлэгдэбэ. СССР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын харьяата гүрэнэй союзна проектнэ институдай Еревандахи отделениин бүлэг мэргэжэлтэд hаяхан Хойто-Байгалай аймагта ошожо, шэнжэлгэ хэhэн байна.

Тус аймагай түб — ерээдүйн Нижнеангарск хото, түмэр замай станци болон аймагай нютагуудта, мүн БАМ-ай барилгашадта телевизионно дамжуулга хэмээр газарнуудта ретрансляторнууд табигдаха. Байгалай эрьедэ ойрохон оршодог Курлын хушуунай орой дээрэ нэгэ ретранслятор бодхоогдохо. Энэнь Нижнеангарскые хангаха. Үшөө нэгэ ретранслятор Дээдэ-Ангарай адагта, Байгалай эрьедэ баригдажа, Нижнеангарск, Холодная, Душкачан болон бусад тосхонуудые түбэй телевидениин программаар хангаха болоно.

Хойто-Байгалай аймагай, мүн БАМ-ай барилгашадай гэрнүүдтэ 1977 ондо телевизорэй сэнхир экран ялархал байха.

ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Улаан-Үдын механико-технологическа техникумэй заочно hуралсалай отделениин 70 шахуу хүнүүд hургуулияа дүүргэжэ, мэргэжэлтын үнэмшэлгэнүүдые абаба. Буряадай, Яхадай АССР-нүүдэй, Красноярскын, Хабаровскын, Приморини хизаарнууд болон Эрхүүгэй, Шэтын, Сахалинай областьнуудай мяханай болон hүнэй промышленностиин предприятинуудта тэдэнэр ажаллахаар эльгээгдэбэ.

Тус техникумэй заочно hуралсалай таhаг 1960 ондо эмхидхэгдэhэн юм. Энэ хугасаа соо 726 хүн үндэр мэргэжэлтэй болоно гараа.

Мүнөө жэлдэ hургуули дүүргэгшэд тус техникумэй мастерскойе даагша мяханай, hүнэй зүйлнүүдые болбосоруулха түхеэрэлгын багша А. Д. Копыловой ударидалга доро шэнэ машинануудые түхеэрээ.

И. МАЛЬЦЕВ.

ДУРАСХААЛАЙ ХҮШӨӨ НЭЭГДЭБЭ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Жаргаланта нютагта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронт дээрэ баатарлигаар байлдажа наhа барагшадай хүндэлэлдэ дурасхаалай хүшөө бодхоогдобо. Тус хүшөө нээлгэ майн 9-нэй үдэр болоо.

А. НИМАЕВ.

ХАБ ЗАГАhА БАРИХА ХАhА

Хаб загаhан Байгал далаймнай баялигуудай нэгэн юм. Тэрэнэй өөхөөр сэнтэй эм хэдэг, арhаарнь үнтэй хубсаhа оёдог. Тэрэ тон hэргэг, шуран амитан, заал юумэнэй абяа абаа hаа, уhа руугаа дары түргэн оршодог. Тэрэниие бариха гээшэ хэсүүхэн, hайн мэргэжэл, дүршэл хэрэгтэй.

Мүнөө Хойто-Байгалай аймагай ангуушад хаб загаhа барижа байна. Жэшээлхэдэ, ганса «Победа» колхозhоо 14 ангуушад гаранхай. Ангуушадай бригадые бэрхэ ангуушад Н. Г. Стрекаловский, С. М. Татарников гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэр 2450 хаб загаhа тушааха гэhэн уялга абанхай.

Манай корр.

ЯАРМАГ ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Тээгдэ тосхондо совхозрабкоопой магазин hаяхан яармаг эмхидхэбэ. Тус яармагта элдэб түхэлэй мебель, хубсаhан, гутал, бүд, элдэб янзын амhартанууд, бусад эд бараан элбэгээр худалдагдаба. Хүн зон яармагта олоороо хабаадажа, хэрэгтэй зүйлнүүдээ элбэгээр худалдан абаба. Наймаашад Н. Мартынова, П. Ванданова, бусад горитой худалдаа наймаа энэ үдэр хэhэн байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хори.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

Май hарада харуулагдахаар фильмүүд абтажа, колхоз, совхозуудай, предприятинуудай соёлой ордон, клуб, кинотеатрнуудта эльгээгдэбэ.

Агуухэ Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдажа, «Хэншье мартагдаагүй, юуншье мартагдаагүй» гэhэн уряа доро «Пламя», «Радуга», «Офицеры», «Минута молчания», «Освобождение» гэhэн фильмүүд Улаан-Үдэ хотын кинотеатрнуудта харуулагдажа эхилэнхэй.

«Белорусьфильмын» киностудиин «Пламя» гэhэн фильм дотор немецко-фашис булимтарагшадай урдаhаа Белоруссиин партизануудай тэмсэлэй дайшалхы зам харуулагдана. 1944 ондо партизануудай 16 бригада Полоцк Лепель хоёрой дундахи газар дээрэ фашистнарай добтолгые хаажа шадаhан байгаа.

Фильмын гол рольнуудта кино харагшадта мэдээжэ болоhон РСФСР-эй габьяата артистнууд Юрий Каюров, Петр Глебов, Михаил Глузский гэгшэд наадана.

«Белорусьфильм» киностудида буулгагдаhан нүгөөдэ — «Потому что люблю» гэhэн уран hайханай кинофильм летчик - истребительнүүдтэ зорюулагдана.

Харагшадта мэдээжэ болоhон актернууд Николай Рыбников, Валентина Теличкина, Василий Бочкарев, Наталья Гвоздикова, Наталья Величко, Александр Климов, Юрий Кузьменков болон бусад рольнуудаа шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, герой бүхэнэйнгөө образые зүбөөр харуулжа шадаhан байна.

«Грузия-фильмын», Узбегэй ССР-эй кинематографистнуудай бэлдэжэ гаргаhан «Теплое осеннее солнце», «Абу Райхан Беруни» гэhэн фильмүүд олоной анхарал татаха. Киевэй, Ленинградай киностудинуудта шэнэлэгдэжэ гаргагдаhан «Радуга», «Чужая родня», «Нашествие» гэhэн фильмүүдые хараха дуратайшуул олон байха.

Майн 19-дэ — пионернүүдэй үдэр. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй эмхиин мүндэлhэн үдэртэ зорюулагдаhан кинофестиваль үнгэргэгдэхэ байна. «В то далекое лето», «Сказка о Мальчише-Кибальчише», «Это было в разведке», «Смелого пуля боится», «Юнга со шхуны «Колумб», «Возвращение скрипки», «Кортик», «Лютый», «Завтра третьего апреля», «Полуночник», «Капитан Джек», «Озорные братья» болон бусад кинокартинанууд фестивалиин үедэ харуулагдаха юм.

«В то далекое лето»... гэhэн уран hайханай кинофильмдэ эрэлхэг зүрхэтэй эдир партизан басаган Ларисын ролиие Ленинградай hурагша Лариса Баранова шадамар бэрхээр гүйсэдхэhэн байна. Лариса Баранова «Найди меня, Лена!» гэhэн кинокартинада Динкын роль гүйсэдхэhэн юм. Бусад рольнуудтань А. Павлычева, Игорь Ефимов, Лилия Гурова гэгшэд наадана.

«Казахфильмын» киностудиин «Эй вы, ковбои» гэhэн фильмые эдиршүүл hонирхон хараха. Зунайнгаа амаралтын үедэ Гуля басаганай найман басагадhаа бүридэhэн футболой команда эмхидхээд, хүбүүдэй командые шүүhэн тухай харуулагдана. Алма-Атын hургуулиин hурагшад Чинара Берсугурова, Бахыт Шарденов, Марат Ботобаев гэгшэд ехэ түрүүшынхиеэ наадаа.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаhан, мүн хилын саанахи оронуудай фильмүүд энэ hарада харуулагдаха байна.

Спорт

ХОЁРДОХИ ЖЭЛЭЭ ЧЕМПИОН БОЛОБО

Волейболоор республикын түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай спортын зал соо боложо дүүрэбэ. Эрэшүүлэй дунда 1974 ондо республикын чемпион болоhон «Труд», «Буревестник», «Урожай», «Локомотив», «Динамо» бүлгэмүүдэй, «Забайкалец» гэжэ спортын клубай волейболистнууд, эхэнэрнүүд соо «Труд», «Локомотив», «Урожай», «Буревестник» болон «Забайкалец» командануд мүрысэhэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан энэ мүрысөөн эхинhээ хойшо шанга тэмсэлдэ угаа hонирхолтойгоор үнгэрөө.

«Труд» бүлгэмэй эрэшүүлэй команда мүрысөөнэй hүүлшын үдэр «Урожайн» волейболистнуудтай уулзахадаа, 3:1 тоотойгоор илаба. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ уулзалга мүрысөөнэй дүнгүүдтэ ехээр нүлөөлөөгүй байна. Ушарынь юуб гэхэдэ, урда тээнь үнгэргэгдэhэн «Труд», «Динамо» командануудай тулалдаае түгэсхэлэй мүрысөөн болоо гэхээр. Тиимэhээ энэ наадан тухай тогтожо хэлэхэ хэрэгтэй.

Уулзалгын эхилэмсээр «Трудай» волейболистнууд солбон бэрхээр добтолжо, түрүүшынгээ партида 15:8 тоотойгоор шүүбэ. Хоёрдохи партинь мүн лэ нимэ тоотойгоор, гэбэшье «динамынхидай» илалтаар дүүрэв. Гурбадахи наадаиниинь бүри шанга тэмсэлдэ үнгэрбэ. «Динамын» волейболистнууд М. Кончевский, Г. Вербилов, Г. Бальчинов, А. Буряков гэгшэд илангаяа hайнаар наадажа, командада амжалта түхөөбэ — 17:15. Энэ жэлдэ чемпион hэлгэжэ, «Динамо» бүлгэмэй спортсменүүд нимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхэнь ха гэжэ hанахаар байгаа hэн. Зүгөөр «Трудай» түлөөлэгшэд саашадаа эдэбхитэй бэрхээр наадажа, hүүлшын хоёр партида шүүжэ гараа — 15—12, 15:13. В. Деревков, А. Гунько, В. Тимошенко гэгшэд энэ амжалтада ехэ габьяатай юм.

«Урожай», «Забайкалец» командануудай мүрысөөн мүн лэ эршэмтэйгээр үнгэржэ, сугларагшадые ехэтэ hонирхуулhан байна. «Урожайн» хүбүүд илалта туйлаха ехэ хүсэл эрмэлзэтэйгээр наадажа, 3:1 тоотойгоор шүүгээ (15:17, 15:4, 16:14, 15:12). Буряадай хүдөө ажахын институдай командын ахалагша тренер Т. Ф. Буркин волейболистнуудаа зүбөөр hэлгэн табижа, «урожайнхидай» дабшалтада ехэ үүргэ дүүргэhэн байна. Институдай хүдэлмэрилэгшэ А. Тыхеев, хүдөө ажахын оньhожоруулгын факультедэй 3-дахи курсын студент В. Афанасьев илангаяа шалгарба.

Мүрысөөнэй дүнгөөр «Труд» бүлгэмэй волейболистнууд бүхы наадандаа шүүжэ, дахяад республикын чемпион болоо. «Динамо» — хоёрдохи, «Урожай» гурбадахи hууриде гараhан байна.

«Труд» бүлгэмhөө: Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай транспортна цехэй начальник Анатолий Гунько, гидрометобсерваториин ахалагша инженер Владимир Деревков, Михаил Кончевский («Динамо») гэгшэд мүрысөөнэй эрхим бэрхэ наадагшад гэжэ тоологдоо.

— Манай республика дотор спортын энэ наадан hулаар хүгжөөгдэнэ. Буряадай АССР-эй чемпионат тухай соносхолшье барлагдаагүй. Тиимэhээ харагшад тон үсөөн байгаа. Эгээл нимэhээ зоно соогоо hүүлшын hууринуудай нэгые эзэлнэбди. Юрэдөөл, эдир хүбүүднай яhала амжалтатай. Алас-Дурна зүгэй чемпионууд хоёр дахин болоhон байна. Россин Федераци доторшье шангай hууринуудта гаранабди. Бэлигтэй бэрхэ эдиршүүл олон. Жэшээнь, Улаан-Үдын 2-дохи дунда hургуулиин, 10-дахи классай hурагша Михаил Кончевский бэрхэ волейболист байhанаа эндэ харуулба, — гэжэ мүрысөөнэй ахамад судья П. В. Имехенов хөөрэнэ.

Илагшадта кубогууд, I шатын дипломууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

* * *

Авиационно заводой «Забайкалец» спортын клубай басагад Буряад ороной чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. «Урожайн волейболистнууд — хоёрдохи, «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэд гурбадахи hуури эзэлээ. «Забайкалецай» басагад Т. Конева, Н. Батурина, Л. Тютрина гэгшэд эрхим бэрхэ волейболистнууд гэжэ сэгнэгдэhэн байха юм.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

УНШАГТЫ[Н] hонирхохол байхат

НИИДЭДЭГ МИНСГЭ[Й]

Бэгсэргые жэгүүртэ минс[гэй] гэжэ дэмы нэрлэдэггүй [...] Жэшээнь, айлнуудта байд[аг] юрын миисгэйн нэгэ hүни [...] гурба-табан хулганаа бар[ижа] эдидэг hаань, харин бэгсэр[гые] шубуун нэгэ hүни соо [...] hайса гаран хулганаа хор[ёо]дог байна.

ГУЛАБХАА ҮРГӨӨХЭ[Й] АРГА

Ороопо тарянай скла[д...] гулабхаануудай дан олон [...] лошоходонь, тэдэниие үр[...] хын тула турлаагуудай хаа[...] лалдаха абяае магнитофо[н...] миндаhан дээрэ бэшэд, скл[а-] дай хажууда табижа, сүүдэ[р...] гурба дахин — үглөөгүүр, ү[...] шэ, hүни дуугаргадаг бай[...] Уданшьегүй тарянай скл[ад...] шадар нэгэшье гулабхаа [...] болоод байгаа.

ДЭЛХЭЙДЭ ЭГЭЭЛ ХОМОР ШУБ[УУ]

Маврикий гэжэ арал д[...] пустельги гэдэг шубууд би[...] Мүнөө үедэ оройдоол [...] тиимэ шубуудай үлөөд бай[...] дээрэhээнь, тэдэниие дэл[...] дээрэ эгээл хомор болоhон [...] гүүртэд гэжэ тоолохоdo бо[...] но. Тэдэ шубууд хатан[...] модон дээрэ уурхай заh[...] Арал дээрэхи ой модоной [...] майн бага болоhонhоо, [...] hармагшадай олоор асар[...] hанhаа уламжалан пусте[...] шубууд аймшагтай түр[...] үсөөрөө.

ХУШУУГҮЙ ЗААН

Заан гээшэмнай ута хуш[...] гаараа (хобот) уhа уудаг, [...] дэб тэжээл абажа эдидэг, [...] рээгээрээ элдэб юумэ [...] ябадаг ха юм даа. Тэдэ [...] ута хушуугүйгөөр заан [...] даржа шадаха гү? Гэб[...] элдэб шалтагаанhаа хүдэл[...] болишоhон хушуутай заа[...] хаа-яа дайралдадаг. Т[...] хушуугүй болоhон, гэнт[...] заание hүрэгэйнь бусад [...] нууд тэжээдэг, элдэб аюу[...] хамгаалдаг, хушуугаараа [...] абаад, бэеыень угаадаг [...]

ХОЁР МЯНГАН ЖЭЛ[ЭЙ] МОДОД

Шри Ланкын республи[...]

(«Сельская но[вь»] журналhаа абтаба).

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ВАШИНГТОН

ПРЕЗИДЕНТ Дж. ФОРДТОЙ УУЛЗАБА

ТАСС

СССР-hээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин Сагаан байшанда ошожо, США-гай президент Дж. Фордтой уулзаад, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэhээр 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Арадуудта, парламентнуудта ба правительствануудта Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ Союзай правительствын хандаhан хандалгые тэрээндэ барюулба.

Гитлеровскэ Германие илаhаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй эльгээhэн амаршалгын телеграммын текстые президентдэ дамжуулан барюулаа.

Энэ түүхэтэ ойтой дашарамдуулан совет арадта, правительствада, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ американ арадай үмэнэhөө, өөрhөө халуун амаршалгануудые, hайн хүсэлэн дамжуулхыень совет элшэн сайдые президент Форд гуйhан байна.

Дайнай аюулые хүн түрэлтэн бү үзэг лэ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан үнгэргэгдэhэн баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ дэлхэйн олониитын ба хэблэлэй гол анхаралда байhаар.

ВАРШАВА. ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Юзеф Озга-Михальский нигэжэ мэдүүлбэ: «Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ зүрхэ сэдьхэлыемни ехээр доhолгоо. КПСС-эй баримталдаг политикаhаа үндэhэлhэн хүгжэлтын гайхамшаг хараа бодол энээн дотор бэелэлээ олоно».

ПРАГА. «КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь олоной урда үгэ хэлэхэ бүхэндөө гүрэнүүдэй ба арадуудай хоорондоо бүри hайнаар үгээ ойлголсохо арга хангаhан уласхоорондын харилсаанай жэшээнүүдые олоно, дурдан харуулдаг байна, — гэжэ Чехословакиин радио шэнжэлэл соогоо тэмдэглэнэ. — Фашизмые илаhаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэдэ энэ ушар илангаяа таарана».

ХАНОЙ. КПСС-эй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые ДРВ-гэй түбэй газетэнүүд эли газартаа дэлгэрэнгыгээр толилбо. ПТВ-гэй ЦК-гай орган «Нян зан» газетэ вьетнам арадай гайхамшаг илалтые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин сэгнэhэн үндэр сэгнэлтыень гаршаг болгобо. «Арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөн дараха hэдэлгэнүүд мүнөө сагта буруу hүрэхэ байха. Вьетнам арадай алдарта илалта энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ гээд нүхэр Брежнев хэлээ», — гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые, совет хандалгые шэнжэлхэдээ, Францын ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, ФКП-гэй ЦК-гай гэшүүн Андре Сукьер нигэжэ мэдүүлбэ: «Ниитын байгуулалтануудай илгаан эб найрамдал, мүн уласхоорондын аюулгүй байдал хангахын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа нэгэдхэлгэдэ тойбо татажа шадахагүй байhаниинь мүнөө бүри эли болонхой. Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хангалгада нүлөөлдэг Францин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа холбоон энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ».

ВАШИНГТОН. Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ «Балтимор сан» газетэ тэмдэглэнэ. Гүрэнүүдэй сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдые хорооho тухай, совет-американ харилсаа hайжаруулха тухай тодорхой хэлсээнүүдые баталхыень Советскэ Союзай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэ уряална гээд газетэ бэшэнэ.

Сенатор-демократ Макги радиогоор үгэ хэлэхэдээ, Индохитадтахи дайнай аюулые усадхан зайсуулта совет-американ харилсаае hайжаруулгада нүлөөлхэ байха тэhэн Л. И. Брежневэй hанал бодолые бүрин дэмжэнэб гэжэ мэдүүлээ.

ЛОНДОН. «Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгаяа болюулхыень Л. И. Брежнев баруунай оронуудые уряалба», — гэжэ «Таймс» газетэ мэдээсэнэ.

ДЕЛИ. Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ бүхы дэлхэй дээрэ бата эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахын түлөө тэмсэлдэ шэнэ, шухала нүхэсэл болохо гээд Индиин хэблэл бэшэнэ. Уласхоорондын мүнөөнэй байдалда Советскэ Союз бүхы талаhаань гүнзэгы сэгнэлтэ үгэнэ гэжэ «Хинду» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

ПАРИЖ

ФРАНЦИДА ЕРЭБЭ

ТАСС

ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьерэй орлогшо Дэн Сяо-пин албанай хэрэгээр майн 12-то эндэ ерэбэ.

ВЬЕНТЬЯН

ЛАОСТОХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Эб найрамдал hэргээхэ ба орон дотор национальна эблэрэлгэ хангаха тухай хэлсээе бодото дээрэнь бэелүүлхэ замда тохёолдоhон түбэг бэрхэшээлнүүдые усадхахын түлөө арадай үргэн ехэ хүдэлөөн Лаосой Вьентьяндахи зонодо эхилбэ.

hүүлэй үдэрнүүдтэ Лаосой ниислэлдэ, мүн Паксе хотодо ба бусад районуудта жагсаалнууд боложо, хархис үзэлтэй ажал ябуулагшадые, эдэнэй дунда оборонын министр Чампассагые правительствын бүридэлhөө, ЦРУ-тай холбоотой хархис үзэлтэ офицернүүдые королевскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зэргэнүүдhээ гаргаха эрилтэ табиhан байна.

Каосан Патет-Лао гэдэг информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, эдэ ажал ябуулагшад, офицернүүд май hарын эхеэр Вьентьянда гүрэнэй урбалта хэхые, коалиционно правительство унагаахые бэлдэжэ эхилhэн байгаа. Энэ зорилготойгоор королевскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгэй бүхы частьнуудта зохихо заабаринууд үгтэhэн байха юм. Гэбэшье королевскэ армиин олон частьнуудай, подразделенинүүдэй солдадууд, түрүү үзэлтэй офицернүүд Чампассагай захиралта дүүргэхые арсаhан байгаа. Орон дотор эб найрамдал хангаха, национальна эблэрэлгэ туйлаха ябадалые үндэhөөрнь усадхаха гэhэн хархис бүлэглэлнүүдэй hэдэлгэнүүдтэ сэхэ шууд харюу сохилто үгэхөөр бэлэн байhан тухайдаа эдэнэр мэдүүлбэ.

Олониитын баалалтаар оборонын министр Чампассак болон хархис үзэлтэй үшөө 3 министр тушаалhаа бууба. Чампассак ба королевскэ армиин командалагшын орлогшо генерал-майор Купрасит Абхай Лаосhоо гаража, вертолеэдоор Таиланд руу ниидэн ошоо. Дээгүүр зиндаатай үшөө хэдэн офицер эдэнэй жэшээе дагаhан байна.

Оборонын асуудалнуудаар гүрэнэй секретарь генерал Кхамуан Буфа — Лаосой патриотическа фронтын түлөөлэгшэ — Лаосой оборонын министрэй уялга дүүргэжэ эхилбэ. Генерал Буфа захиралта гаргаа. Энээнэй үндэhөөр ороной бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүд тэрэнэй командовани доро ороhон байна гээд «Патет Лао» газетэ мэдээсээ.

Вьентьяндахи байдал аалин нам байhаар. Премьер-министр Суванна Фума радиогоор үгэ хэлэхэдээ, энээн тухай тэмдэглээ. Лаосой амгалан тайбан, бэеэ дааhан байдалтай, сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаададаггүй, демократическа, нэгэдэмэл, hалбаран хүгжэhэн гүрэн болохын тула бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, хархис этэгээдүүдэй хорото муухай ябуулгануудые зайсуулхыень тэрэ арад зониие уряалба.

ХАНОЙ

РЮВ-эй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Урда Вьетнамай Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ тунхаглуулхадаа, Урда Вьетнамай олон хүн зониие Холбоото Штадуудай хүсөөрөө оронhоонь гаргажа абааша hан ушарые сэхэ шууд буруушааба.

Энэнь хорото муухай зорилготой юм гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. РЮВ-эй ВРП-гэй политикые буруу hүргэхэ, мүн хүсөөрөө абаашаhан хүнүүдээ саашадаа вьетнам арадта эсэргүүгээр ашаглаха гэhэн зорилготойгоор энэ хэрэг үйлэдэгдэнэ.

МЕХИКЭ

Мексикэдэ баяр ёhолол болоо

ТАСС

Дэлхэйн хоёрдохи дайнда фашизмые hамна бута сохиhоор 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаанда Мексикын олониитын 3 мянга шахуу түлөөлэгшэд хабаадаhан байна. Ороной политическэ элдэб партинуудай, тэдэнэй дунда хүтэлбэрилхы институционно - революционно партиин, Мексикын Коммунис партиин элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, мүн ниитын ба залуушуулай эмхинүүдэй түлөөлэгшэд зал соо сугларaa. Элитэ мэдээжэ эрдэмтэ, ниитын ажал ябуулагша Пабло Гонсалес Касанова суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Ажалай журам hайжаруулха» — түрүү бэшэг. Хабарай тарилга тухай В. Лошаковой фоторепортаж. hунгалта уттуулан. Союзна республиканuудай Верховно Соведүүдэй hунгалта үнгэргэхэ hунгуулиин окружной комиссинуудта нэмэл бэшэг. Социалис демократиин бодото бэелэл.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Продукциин шанарта — гол анхарал» — М. Хензыхеновэй статья. «Адууhа мал үсхэбэрилгын арга нөөсэнүүд» — В. Мисайловай статья. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Гурбадахи хуудаhанда: «Байгалай загаhашад» — Г. Шелковниковой очерк. «Дайшалхы харилсаа холбоон» — Варшавска договорой баталагдаhаар 20 жэлэй ойдо зорюулжа, Пашугай бэшэhэн статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Спортын hонин. В. Штеренбергын статья. Сагай уларилай ямар байха тухай модод хөөрэнэ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 20.05 — Документальна фильмүүдэй программа. 10.55 — «Уран шүлэг» С. Викуловай шүлэгүүд. 11.10 — «Түрэл орон доторнай». Туркмениин Совет Социалис Республика. 11.40 — «Зан заршам» — тухай хөөрэлдөөн. 12.10 — Тур Хейердал. «Конт-Гики» гэhэн экспедици. Литературна дамжуулга. 12.40 — 12.50 — Забhарлалга. 12.50 — hүүлэй hонин. 13.00 — «hүбэлгэн бэрхэ, шамбай шуран хүнүүд тухай. 13.30 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». «Табан жэлэй түсэб — болзорhоонь урид!» КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь И. Х. Юнак дамжуулгада хабаадалсаха. 14.15 — «Московские звёзды» — искусствын фестивалиин түгэсхэлэй концерт. Кремлиин съездын ордонhоо дамжуулагдаха (үнгэтэ). 16.50 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 17.20 — «Обретёшь в бою» — кинофильм (1-дэхи сери). 18.30 — «Время». 19.00 — 19.10 — Забhарлалга. 19.10 — «Московские Звёзды», концерт.

Улаан-Үдэ. 21.25 — «Таряалангай үндэр ургасын түлөө» — дамжуулга. 21.45 — hүүлэй hонин.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-31, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.